

ZAŁĄCZNIKI DO DIAGNOZY

Załącznik nr 1 – Przestrzeń

Transport i Komunikacja

Tabela 1 Charakterystyka dróg w gminach na terenie powiatu inowrocławskiego

Jednostka terytorialna	Długość dróg kategorii krajowej [km]	Długość dróg kategorii wojewódzkiej [km]	Długość dróg kategorii powiatowej [km]	Długość dróg kategorii gminnej [km]	Długość ścieżek rowerowych [km]
Gmina Kruszwica	21,129	5,514	113,582	130,341	6,3
Gmina Janikowo	brak	9,0	73,6	36,0	1,2
Gmina Gniewkowo	16	16	44,5	79,5	18
Gmina Pakość	brak	20	45	78,24	2,5
Gmina Złotniki Kujawskie	8,625	24,844	48,448	95,379	1,35
Gmina Dąbrowa	brak	24,41	54,20	48,25	brak
Gmina Rojewo	brak	11,32	38,941	82	brak

Źródło: Urzędy Gmin, stan na 31.12.2014 r.

Tabela 2 Ocena stanu technicznego dróg miejskich administrowanych przez powiat inowrocławski

klasa stanu technicznego	Kruszwica		Janikowo		Pakość	
	długość [km]	[%]	długość [km]	[%]	długość [km]	[%]
A – stan dobry	0,485	21,35	2,204	26,72	1,172	82,89
B – stan zadawalający	1,617	71,17	2,325	28,18	0	0
C – stan niezadawalający	0,170	7,48	2,461	29,83	0,242	17,11
D – stan zły	0	0	1,260	15,27	0	0
Razem	2,272	100	8,250	100	1,414	100

Źródło: ZDP w Inowrocławiu

Tabela 3 Ocena stanu technicznego dróg zamiejskich administrowanych przez powiat inowrocławski

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	158,309	32,46
B – stan zadawalający	20,439	4,19
C – stan niezadawalający	107,731	22,09

D – stan zły	187,793	38,51
E – poza klasyfikacją, drogi o nawierzchni gruntowej	13,427	2,75
Razem	487,699	100

Źródło: ZDP w Inowrocławiu

Tabela 4 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Kruszwica

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	23,012	17,66
B – stan zadawalający	2,874	2,20
C – stan niezadawalający	29,844	22,90
D – stan zły	5,045	3,87
E – poza klasyfikacją drogi o nawierzchni gruntowej	69,566	53,37
Razem	130,341	100

Źródło: Gmina Kruszwica

Tabela 5 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Janikowo

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	30	60
B – stan zadawalający	10	20
C – stan niezadawalający	7,5	15
D – stan zły	2,5	5
E – poza klasyfikacją drogi o nawierzchni gruntowej	0	0
Razem	50	100

Źródło: Gmina Janikowo

Tabela 6 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Gniewkowo

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	19,95	25,08
B – stan zadawalający	3,85	4,85
C – stan niezadawalający	1,88	2,36
D – stan zły	0,66	0,9
E – poza klasyfikacją drogi o nawierzchni gruntowej	53,20	66,81
Razem	79,54	100

Źródło: Gmina Gniewkowo

Tabela 7 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Pakość

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	10,25	13,10
B – stan zadawalający	8,23	10,52
C – stan niezadawalający	6,98	8,92
D – stan zły	3,97	5,08
E – poza klasyfikacją drogi o nawierzchni gruntowej	48,8	62,38
Razem	78,23	100

Źródło: Gmina Pakość

Tabela 8 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Dąbrowa Biskupia

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	5,0	11,4
B – stan zadawalający	10,0	22,7
C – stan niezadawalający	6,0	13,6
D – stan zły	1,0	2,3
E – poza klasyfikacją drogi o nawierzchni gruntowej	22,0	50
Razem	44,0	100

Źródło: Gmina Dąbrowa Biskupia

Tabela 9 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Rojewo

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	16,305	20
B – stan zadawalający	-	
C – stan niezadawalający	-	
D – stan zły	-	
E – poza klasyfikacją, drogi o nawierzchni gruntowej	65,695	80
Razem	82	100

Źródło: Gmina Rojewo

Tabela 10 Ocena stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych – Gmina Złotniki Kujawskie

klasa stanu technicznego	długość [km]	[%]
A – stan dobry	24,733	25,93
B – stan zadawalający	-	

C – stan niezadawalający	0,898	0,94
D – stan zły	0,320	0,36
E – poza klasyfikacją drogi o nawierzchni gruntowej	69,428	72,77
Razem	95,379	100

Źródło: Gmina Złotniki Kujawskie

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Sieć gazowa

Tabela 11 Charakterystyka sieci gazowej

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci ogółem [m]	długość czynnej sieci przesyłowej [m]	długość czynnej sieci rozdzielczej [m]	odbiorcy gazu [gosp. dom.]	ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]	ludność korzystająca z sieci gazowej [%]
Województwo Kujawsko-Pomorskie	4 085 659	1 267 357	2 818 302	348 165	937 274	44,8
Powiat Inowrocławski	348 244	145 729	202 515	32 340	89 927	54,9
Gmina Kruszwica	70 181	4 0862	29 319	3 303	9 605	48,4
Gmina Janikowo	26 675	8 158	18 517	2 525	8 095	59,8
Gmina Gniewkowo	54 967	35 947	19 020	1 777	5 770	38,9
Gmina Pakość	40 234	18 547	21 687	1 535	5 226	52,9
Gmina Złotniki Kujawskie	5 212	3 794	1 418	170	825	9,0
Gmina Dąbrowa Biskupia	6 700	6 700	0	0	0	0%
Gmina Rojewo	11 340	11 340	0	0	7	0,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 12 Sieć gazowa w powiecie inowrocławskim w latach 2007-2013

zakres przedmiotowy	jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
długość czynnej sieci ogółem w m	m	328332	331155	338752	340502	344577	348789	348244
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	145729	145729	145729	145729	145729	145729	145729
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	182603	185426	193023	194773	198848	203060	202515

odbiorcy gazu	gosp. dom.	32381	32527	32579	32570	32651	32759	32340
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	2785	2827	2883	2941	2850	1657	1879
odbiorcy gazu w miastach	gosp. dom.	31419	31565	31611	31588	31650	31918	31508
zużycie gazu w tys. m ³	tys. m ³	11624,80	11538,70	11919,50	13017,00	10887,10	12029,5	12816,6
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	91991	91642	91387	91735	91381	90774	89927

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 2013 r.

Tabela 13 Sieć gazowa na 100 km² w powiecie inowrocławskim w latach 2007-2013

sieć rozdzielcza na 100 km ²	jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem								
sieć gazowa	km	14,9	15,1	15,8	15,9	16,2	16,6	16,5
w miastach								
sieć gazowa	km	283,7	288,5	296,7	299,5	305,0	311,9	310,12
na wsi								
sieć gazowa	km	1,3	1,3	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 2013 r.

Tabela 14 Charakterystyka infrastruktury wodociągowej

Jednostka terytorialna	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej [km]	Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]	Stopień zwodociągowania [%]	Liczba mieszkańców podłączona do sieci wodociągowej
Powiat Inowrocławski	1396,68	19 698	95,5	156 748
Gmina Kruszwica	132,6	2 983	98,9	19 623
Gmina Janikowo	99,3	1 361	99,9	13 600
Gmina Gniewkowo	154,9	1 955	93,0	13 003
Gmina Pakość	108,4	1 533	99	9 813
Gmina Złotniki Kujawskie	171	2 168	99,9	9 096
Gmina Dąbrowa Biskupia	165,6	1 209	99,84	5 180
Gmina Rojewo	133,3	1 189	82,3	1 189

Źródło: Urzędy Gmin, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 15 Charakterystyka infrastruktury kanalizacyjnej

Jednostka terytorialna	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	Ilość przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	Stopień skanalizowania [%]	Liczba mieszkańców podłączona do sieci kanalizacyjnej
Powiat Inowrocławski	553,19	10 535	75,48	123 834
Gmina Kruszwica	132	1 699	85	16 112
Gmina Janikowo	56,7	668	82,4	11 200
Gmina Gniewkowo	45,7	918	60,0	7 580
Gmina Pakość	21,4	463	42	4 234
Gmina Złotniki Kujawskie	70,7	1 303	69	6 302
Gmina Dąbrowa Biskupia	37,60	295	34,0	1 759
Gmina Rojewo	15,6	157	19,9	947

Źródło: Urzędy Gmin, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 16 Sieć rozdzielcza na 100 km²

Jednostka terytorialna	długość sieci rozdzielczej na 100 km ²		
	sieć wodociągowa [km]	sieć kanalizacyjna [km]	sieć gazowa [km]
Województwo Kujawsko-Pomorskie	126,5	41,4	15,7
Powiat Inowrocławski	118,0	44,4	16,5
Gmina Kruszwica	91,2	47,5	11,2
Gmina Janikowo	108,5	59,9	20,1
Gmina Gniewkowo	86,9	25,9	10,6
Gmina Pakość	126,3	19,1	25,1
Gmina Złotniki Kujawskie	127,1	53,2	1,0
Gmina Dąbrowa Biskupia	112,4	25,5	0,0
Gmina Rojewo	113,1	14,9	0,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 17 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej

Jednostka terytorialna	długość sieci
Województwo Kujawsko-Pomorskie	0,3
Powiat Inowrocławski	0,4

Gmina Kruszwica	0,2
Gmina Janikowo	0,3
Gmina Gniewkowo	0,6
Gmina Pakość	0,5
Gmina Złotniki Kujawskie	0,2
Gmina Dąbrowa Biskupia	0,1
Gmina Rojewo	0,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Odpady przemysłowe

Tabela 18 Zmieszane odpady komunalne

Jednostka terytorialna	Zmieszane odpady komunalne			
	Ogółem [t]	ogółem na 1 mieszkańca [kg]	z gospodarstw domowych [t]	odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg]
Województwo Kujawsko-Pomorskie	442 235,07	211,2	336 769,89	160,8
Powiat Inowrocławski	31 711,08	193,3	26 538,13	161,8
Gmina Kruszwica	2 325,70	116,7	1 593,42	79,9
Gmina Janikowo	2 344,47	173,1	1 321,64	97,6
Gmina Gniewkowo	2 535,86	171,2	1 870,48	126,3
Gmina Pakość	1 808,13	182,0	1 164,44	117,2
Gmina Złotniki Kujawskie	1 004,76	110,1	903,62	99,0
Gmina Dąbrowa Biskupia	374,55	72,4	328,86	63,6
Gmina Rojewo	450,58	94,7	422,14	88,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Sieć energetyczna

Tabela 19 Sieć energetyczna/ energia odnawialna

Jednostka terytorialna	odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu [szt.]	zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu [MWh]
Województwo Kujawsko-Pomorskie	486 094	826 126
Powiat Inowrocławski	39 435	63 575
Gmina Kruszwica	3 353	5 501

Gmina Janikowo	3 012	5 071
Gmina Gniewkowo	2 448	4 438
Gmina Pakość	1 862	3 435
Gmina Złotniki Kujawskie	bd	bd
Gmina Dąbrowa Biskupia	bd	bd
Gmina Rojewo	bd	bd

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

Tabela 20 Potrzeby w zakresie poprawy efektywności energetycznej na terenie ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka Terytorialna	Potrzeby w zakresie poprawy efektywności energetycznej w gminach na terenie ORSG Powiatu Inowrocławskiego
Kruszwica	-Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Kruszwica- Gimnazjum w Bachorcach, -Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Kruszwica-Zespół Szkół Ogólnokształcących.
Gniewkowo	-Termomodernizacja budynku szkoły Podstawowej nr 1 i Hali widowiskowo-sportowej.
Janikowo	-Modernizacja sieci przesyłowych energii cieplnej i sterowania systemem , -Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do częściowego zasilania obiektów komunalnych.
Pakość	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Pakość: - Remont kotłowni z wymianą pieca, naprawa węzła ciepłowniczego, ocieplenie całego budynku szkolnego wraz z wykonaniem nowej elewacji, wymianę instalacji elektrycznej – Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu, - Malowanie elewacji, wymiana instalacji grzewczej w całym budynku, wymianę instalacji elektrycznej w budynku – Szkoła Podstawowa w Pakości, - Program dofinansowania zakupu i montażu ekologicznych źródeł ciepła oraz zakupu i montażu instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii,
Złotniki Kujawskie	- . Kompleksowa termomodernizacja siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej w Złotnikach Kujawskich, - Kompleksowa modernizacja siedziby Urzędu Gminy w Złotnikach Kujawskich,
Dąbrowa Biskupia	Termomodernizacja budynków szkolnych, fotowoltaika na obiektach szkolnych i na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Parchaniu i Dąbrowie Biskupiej oraz na terenie oczyszczalni, Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: budynek Urzędu Gminy Dąbrowa Biskupia.
Rojewo	Potrzeby termomodernizacji budynków użyteczności Publicznej, Ośrodek Zdrowia w Rojewie oraz budynki częściowo (do 50%) zamieszkałe.
Powiat Inowrocławski	-Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków Domów Pomocy Społecznej, Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w powiecie inowrocławskim z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii -Poprawa efektywności gospodarowania energią ciepłą poprzez wymianę źródeł ciepła, sieci przesyłowej i instalacji transformatorów ciepła w Szpitalu Powiatowym w Inowrocławiu.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.

Bezpieczeństwo publiczne**Tabela 21 Liczba zdarzeń drogowych na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2007-2014**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wypadki	105	121	116	116	76	98	70	70
Zabici	19	25	12	22	17	25	7	12
Ranni	139	152	158	144	80	101	93	69
Kolizje	2187	2270	2472	2444	1989	1874	1886	1563

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

Tabela 22 Liczba przestępstw w powiecie inowrocławskim w latach 2007-2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Przestępstwa stwierdzone – ogółem	4668	4511	4253	4656	4635	4730	3771	3275
Wykrywalność %	64,1	69,6	66,8	69,3	71	68,9	64,3	67,7
w tym:								
Przestępstwa kryminalne	3288	3051	3031	3417	3256	2957	2504	2271
Wykrywalność %	50,7	56	54,9	59,1	62,8	54	51,2	57,1
Przestępstwa gospodarcze	676	798	525	560	609	1224	563	600
Wykrywalność %	95,9	97,9	95,4	95,7	96,7	93,8	89,4	88,7

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

Tabela 23 Liczba przestępstw dot. znęcania psychicznego w powiecie inowrocławskim w latach 2007-2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Przestępstwa stwierdzone dot. znęcania psychicznego i fizycznego	---	130	121	114	118	111	130	80
Interwencje domowe	3243	2275	1780	1518	3751	4241	3758	3257
Niebieskie Karty	453	413	388	366	319	137	119	231

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

Załącznik nr 2 –Społeczeństwo

Demografia

Tabela 1 Liczba ludności według płci

Jednostka terytorialna	ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
KUJAWSKO-POMORSKIE	2096404	2092564	2089992	1016161	1014225	1012878	1080243	1078339	1077114
Powiat inowrocławski	164401	163682	163167	79841	79475	79475	84560	84207	83985
Inowrocław Miasto	75517	75001	74564	35897	35618	35618	39620	39383	39161
Dąbrowa Biskupia	5167	5176	5181	2550	2559	2559	2617	2617	2615
Gniewkowo	14849	14831	14786	7383	7364	7364	7466	7467	7469
Inowrocław Gmina	11440	11538	11595	5695	5748	5779	5745	5790	5816
Janikowo	13609	13530	13498	6667	6639	6639	6942	6891	6860
Kruszwica	19988	19849	19718	9803	9733	9733	10185	10116	10043
Pakość	9939	9885	9869	4856	4821	4821	5083	5064	5068
Rojewo	4756	4755	4770	2390	2398	2398	2366	2357	2378
Złotniki Kujawskie	9136	9117	9786	4600	4595	4595	4536	4522	4575

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 2 Liczba urodzeń żywych z podziałem na gminy w latach 2012-2014

		2012	2013	2014
Województwo kujawsko-pomorskie	Ogółem	20764	19853	20031
Powiat Inowrocławski	Ogółem	1481	1418	1463
	Mężczyźni	756	728	746
	Kobiety	725	690	717
Miasto Inowrocław	Ogółem	596	615	615
	Mężczyźni	295	312	300
	Kobiety	301	303	315
Gmina Inowrocław	Ogółem	114	106	107
	Mężczyźni	58	59	61
	Kobiety	56	47	46
Gmina Dąbrowa Biskupia	Ogółem	49	63	49
	Mężczyźni	24	33	31
	Kobiety	25	30	17
Gmina Gniewkowo	Ogółem	145	154	134
	Mężczyźni	72	77	67
	Kobiety	69	77	67
Gmina Janikowo	Ogółem	126	120	134
	Mężczyźni	67	55	72

	Kobiety	56	65	62
Gmina Kruszwica	Ogółem	200	144	184
	Mężczyźni	93	72	95
	Kobiety	107	72	89
Gmina Pakość	Ogółem	107	88	82
	Mężczyźni	62	50	38
	Kobiety	45	38	44
Gmina Rojewo	Ogółem	48	51	49
	Mężczyźni	25	24	24
	Kobiety	23	27	25
Gmina Złotniki Kujawskie	Ogółem	99	77	82
	Mężczyźni	56	46	52
	Kobiety	43	31	30

Źródło. Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 3 Liczba zgonów z podziałem na gminy w latach 2012-2014

		2012	2013	2014
Województwo kujawsko- pomorskie	Ogółem	20436	20485	20028
Powiat Inowrocław	Ogółem	1674	1631	1687
	Mężczyźni	870	838	922
	Kobiety	804	793	765
Miasto Inowrocław	Ogółem	809	776	816
	Mężczyźni	402	384	427
	Kobiety	407	392	389
Gmina Inowrocław	Ogółem	114	93	92
	Mężczyźni	62	51	46
	Kobiety	52	42	46
Gmina Dąbrowa Biskupia	Ogółem	44	46	63
	Mężczyźni	24	25	36
	Kobiety	20	21	27
Gmina Gniewkowo	Ogółem	161	153	124
	Mężczyźni	97	87	84
	Kobiety	64	66	40
Gmina Janikowo	Ogółem	126	132	135
	Mężczyźni	81	60	69
	Kobiety	45	72	66
Gmina Kruszwica	Ogółem	207	165	234
	Mężczyźni	109	88	121
	Kobiety	98	77	113
Gmina Pakość	Ogółem	118	94	101
	Mężczyźni	53	51	60
	Kobiety	65	43	41
Gmina Rojewo	Ogółem	37	45	40
	Mężczyźni	16	20	27
	Kobiety	21	25	13
Gmina Złotniki	Ogółem	91	94	82

Kujawskie	Mężczyźni	44	54	52
	Kobiety	47	40	30

Źródło. Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 4 Liczba małżeństw i rozwodów na terenie powiatu w latach 2006-2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Małżeństwa									
Polska	226181	248702	257744	250794	228337	206471	203850	180396	188488
Kujawsko-Pomorskie	12754	14126	14693	14070	12447	11299	11207	9814	10294
Powiat inowrocławski	966	1101	1166	1133	973	873	853	751	788
Rozwody									
Polska	71912	66586	65475	65345	61300	64594	64432	66132	65761
Kujawsko-Pomorskie	4295	3978	3606	3896	4000	4029	3916	4201	4303
Powiat inowrocławski	341	319	298	308	288	414	340	322	325

Źródło. Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 5 Przyrost naturalny z podziałem na gminy w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny		
	Ogółem		
	2012	2013	2014
POLSKA	1469	-17736	-1307
KUJAWSKO-POMORSKIE	328	-632	3
Powiat inowrocławski	-193	-213	-224
Dąbrowa Biskupia	5	17	-14
Gniewkowo	-16	1	10
Janikowo	-3	-12	-1
Kruszwica	-7	-21	-50
Pakość	-11	-6	-19
Rojewo	11	6	9
Złotniki Kujawskie	8	-17	27

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Tabela 6 Wskaźnik liczby urodzeń żywych, zgonów oraz przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2009-2014

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności						zgony na 1000 ludności						przyrost naturalny na 1000 ludności					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7	10,09	9,83	9,75	9,99	10,06	9,78	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
KUJAWSKO-POMORSKIE	11,1	10,8	10,0	9,9	9,5	9,6	9,86	9,75	9,37	9,74	9,78	9,58	1,3	1,0	0,6	0,2	-0,3	0,0
Powiat bydgoski	11,5	11,1	10,5	10,6	9,5	9,4	7,81	7,72	7,44	7,53	7,84	7,09	3,7	3,4	3,1	3,1	1,6	2,3
Powiat toruński	11,7	12,6	11,1	10,7	10,8	10,5	8,33	8,97	7,51	8,07	8,13	7,66	3,4	3,6	3,6	2,7	2,7	2,8
Powiat brodnicki	13,6	12,4	11,8	11,1	11,0	11,1	9,97	9,79	8,92	9,11	8,88	8,64	3,6	2,6	2,9	2,0	2,1	2,4
Powiat chełmiński	12,4	11,8	10,9	11,0	9,7	10,6	10,02	9,54	8,65	9,10	9,57	9,53	2,3	2,3	2,3	1,9	0,1	1,1
Powiat golubsko-dobrzyński	11,9	11,3	10,9	11,1	10,7	10,0	9,77	9,33	9,52	9,93	9,62	8,52	2,1	2,0	1,3	1,2	1,0	1,5
Powiat grudziądzki	11,4	11,9	11,4	12,2	10,1	11,3	8,90	7,76	8,88	8,78	8,64	8,57	2,5	4,2	2,5	3,4	1,5	2,8
Powiat sępoleński	13,4	11,9	10,6	10,8	10,9	9,5	9,36	8,87	8,89	8,58	9,39	8,60	4,0	3,0	1,7	2,3	1,5	0,9
Powiat świecki	11,8	11,7	10,4	10,5	10,3	10,4	9,52	9,06	8,93	9,37	9,10	8,90	2,3	2,6	1,4	1,1	1,2	1,5
Powiat tucholski	12,6	12,0	11,1	12,0	10,5	10,7	8,67	9,01	8,65	8,64	9,22	8,55	4,0	3,0	2,5	3,3	1,3	2,2
Powiat wąbrzeski	12,1	11,0	10,4	11,0	9,8	10,1	9,68	10,60	8,53	10,24	10,67	9,84	2,4	0,5	1,8	0,7	-0,8	0,2
Powiat aleksandrowski	11,3	10,1	9,3	9,1	9,2	8,5	11,27	10,86	11,31	11,41	10,69	11,48	0,0	-0,8	-2,0	-2,3	-1,5	-3,0
Powiat inowrocławski	10,6	10,0	9,4	9,0	8,6	9,0	10,05	10,18	10,11	10,17	9,94	10,33	0,6	-0,2	-0,7	-1,2	-1,3	-1,4
Powiat lipnowski	12,8	12,0	11,0	11,2	10,2	10,8	10,63	10,56	10,28	10,05	10,13	10,09	2,2	1,5	0,7	1,1	0,0	0,7
Powiat mogileński	10,2	11,0	9,9	10,2	8,9	9,6	9,73	9,15	10,48	8,78	10,30	9,99	0,4	1,8	-0,6	1,4	-1,4	-0,4
Powiat nakielski	12,7	12,3	11,1	11,3	11,1	9,7	8,50	8,78	8,03	8,63	8,68	7,99	4,2	3,5	3,1	2,7	2,4	1,7
Powiat radziejowski	10,5	10,0	9,2	8,9	9,4	9,7	11,14	12,24	11,22	11,25	10,24	11,03	-0,7	-2,2	-2,1	-2,4	-0,8	-1,4
Powiat rypiński	11,6	12,2	11,3	11,1	10,7	10,2	11,23	10,40	9,42	10,10	10,65	9,85	0,3	1,8	1,8	1,0	0,1	0,3
Powiat włocławski	10,2	9,7	9,9	9,6	8,6	9,2	11,29	11,00	10,28	11,34	10,77	10,53	-1,1	-1,3	-0,4	-1,8	-2,2	-1,4
Powiat żniński	11,6	11,0	11,1	10,1	10,0	10,1	9,93	8,86	9,42	9,84	9,76	9,54	1,7	2,1	1,6	0,2	0,3	0,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Tabela 7 Wartość współczynnika obciążenia demograficznego wśród powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2009-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym						ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym						ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	55,0	55,2	55,8	56,6	57,6	58,8	87,3	89,1	93,1	97,1	101,2	105,2	25,6	26,0	26,9	27,9	29,0	30,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	54,6	54,7	55,3	56,0	57,0	58,1	79,8	82,4	86,9	91,3	95,8	100,4	24,2	24,7	25,7	26,7	27,9	29,1
Powiat bydgoski	53,2	53,3	53,7	53,9	54,4	54,8	55,9	56,6	59,7	62,9	66,5	70,1	19,1	19,3	20,1	20,8	21,7	22,6
Powiat toruński	53,8	54,3	54,2	54,6	54,7	55,4	52,9	52,6	55,5	58,1	61,2	64,1	18,6	18,7	19,3	20,1	20,8	21,7
Powiat brodnicki	57,9	56,5	56,4	56,6	57,1	57,8	64,0	65,6	68,2	71,4	74,4	77,8	22,6	22,4	22,9	23,6	24,4	25,3
Powiat chełmiński	55,2	54,5	54,7	55,4	55,9	56,8	65,9	68,5	71,8	75,6	79,5	83,8	21,9	22,2	22,9	23,9	24,8	25,9
Powiat golubsko-dobrzyński	58,4	57,4	57,5	57,3	57,4	57,5	65,6	68,8	71,3	74,3	77,5	82,1	23,1	23,4	23,9	24,4	25,1	25,9
Powiat grudziądzki	56,1	56,4	56,4	56,3	56,7	57,2	57,3	58,3	61,4	64,6	68,8	72,1	20,4	20,8	21,4	22,1	23,1	23,9
Powiat sępoleński	57,4	57,2	57,6	58,2	58,2	59,0	66,2	68,1	71,0	74,4	77,8	82,4	22,8	23,2	23,9	24,8	25,5	26,7
Powiat świecki	53,9	54,0	54,4	54,9	55,4	56,5	66,3	68,0	71,1	75,4	79,9	84,9	21,5	21,9	22,6	23,6	24,6	25,9
Powiat tucholski	57,0	56,6	56,5	57,0	57,4	58,0	62,6	63,5	67,1	69,5	72,6	76,5	22,0	22,0	22,7	23,4	24,1	25,1
Powiat wąbrzeski	57,5	57,3	57,5	57,4	57,4	57,9	71,8	73,1	77,2	80,7	84,8	89,1	24,0	24,2	25,0	25,7	26,4	27,3
Powiat aleksandrowski	57,5	57,4	58,0	58,3	58,7	59,3	86,7	88,5	92,7	96,8	102,2	107,2	26,7	27,0	27,9	28,7	29,7	30,7
Powiat inowrocławski	52,7	52,4	53,0	53,6	54,6	55,5	82,1	86,2	91,4	96,2	102,3	107,7	23,8	24,3	25,3	26,3	27,6	28,8
Powiat lipnowski	59,6	58,5	58,5	57,8	57,6	57,5	61,8	64,4	66,8	70,1	73,7	77,5	22,8	22,9	23,4	23,8	24,4	25,1
Powiat mogileński	55,1	55,5	55,4	55,9	56,4	57,1	71,4	75,3	79,8	84,8	89,5	94,1	22,9	23,8	24,6	25,7	26,6	27,7
Powiat nakielski	54,4	54,3	54,6	55,3	55,6	56,5	60,5	62,7	66,9	71,0	74,6	79,2	20,5	20,9	21,9	23,0	23,8	25,0
Powiat radziejowski	59,0	57,2	56,8	56,2	56,4	57,0	82,9	85,7	90,2	95,8	101,2	106,3	26,7	26,4	26,9	27,5	28,4	29,4
Powiat rypiński	60,0	58,8	58,9	59,1	59,1	59,8	71,8	74,0	77,5	80,8	84,3	88,2	25,1	25,0	25,7	26,4	27,0	28,0
Powiat włocławski	57,6	56,7	56,5	56,6	56,5	56,6	77,2	79,4	83,3	87,1	91,0	94,8	25,1	25,1	25,7	26,4	26,9	27,6
Powiat żniński	54,1	54,1	55,0	55,8	56,9	57,9	69,1	72,4	77,2	81,8	86,4	91,7	22,1	22,7	24,0	25,1	26,4	27,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Tabela 8 Prognoza z udziałem osób wg wieku ekonomicznego na rok 2020.

Jednostka terytorialna	prognoza na rok 2020						
	ogółem	przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny	
	2014	2014		2014		2014	
	osoba	%	osoba	%	osoba	%	osoba
POLSKA	38137804	17,7	6732886	62,5	23820045	19,9	7584873
KUJAWSKO-POMORSKIE	2065398	17,7	365192	62,8	1296736	19,5	403470
Powiat bydgoski	119943	20,0	23972	64,9	77861	15,1	18110
Powiat toruński	109334	20,9	22880	64,6	70664	14,4	15790
Powiat brodnicki	78864	19,9	15672	63,5	50040	16,7	13152
Powiat chełmiński	51823	18,4	9521	63,9	33089	17,8	9213
Powiat golubsko-dobrzyński	45496	19,6	8907	63,4	28827	17,1	7762
Powiat grudziądzki	39734	19,9	7900	64,1	25456	16,1	6378
Powiat sępoleński	41085	20,2	8303	62,1	25500	17,7	7282
Powiat świecki	99820	18,8	18762	63,2	63067	18,0	17991
Powiat tucholski	48139	19,3	9299	63,3	30474	17,4	8366
Powiat wąbrzeski	34220	18,5	6343	63,0	21559	18,5	6318
Powiat aleksandrowski	55078	17,4	9599	62,4	34382	20,1	11097
Powiat inowrocławski	159035	16,4	26059	63,5	101006	20,1	31970
Powiat lipnowski	66352	19,2	12744	63,9	42417	16,9	11191
Powiat mogileński	45427	17,3	7839	63,9	29029	18,8	8559
Powiat nakielski	86801	19,4	16831	63,4	55055	17,2	14915
Powiat radziejowski	40183	17,3	6938	63,2	25415	19,5	7830
Powiat rypiński	43826	19,4	8498	62,2	27256	18,4	8072
Powiat włocławski	85703	17,1	14649	64,7	55416	18,2	15638
Powiat żniński	69854	18,4	12886	62,5	43689	19,0	13279

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Załącznik nr 3 – Rynek pracy

Tabela 1 Liczba osób bezrobotnych w latach 2007-2013

Jednostka terytorialna	Ogółem						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Osoba	osoba	Osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
KUJAWSKO-POMORSKIE	123243	110256	134127	139401	139622	148839	150145
Powiat inowrocławski	14992	12614	14126	13927	14168	15269	15198
Inowrocław Miasto	6620	5584	6377	6419	6567	7098	6872
Dąbrowa Biskupia	486	379	452	439	445	524	480
Gniewkowo	1381	1212	1357	1329	1358	1391	1401
Inowrocław Gmina	1067	887	934	961	965	1062	1070
Janikowo	1092	984	1223	1080	1048	1133	1252
Kruszwica	1933	1691	1700	1654	1690	1813	1803
Pakość	1008	831	853	883	879	933	956
Rojewo	442	360	401	380	404	425	431
Złotniki Kujawskie	963	686	829	782	812	890	933

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 2 Liczba osób bezrobotnych w gminach powiatu inowrocławskiego w latach 2007-2013

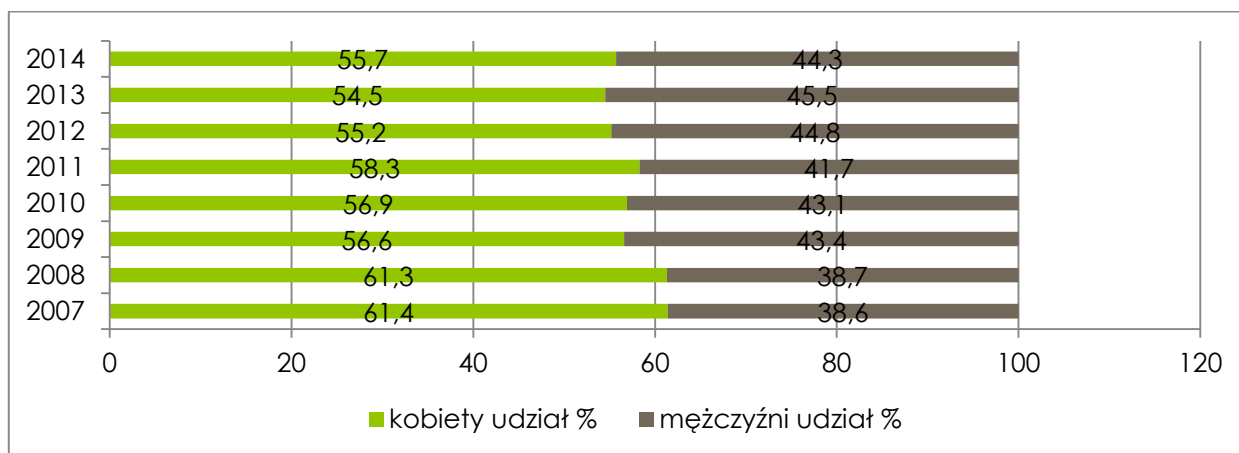
Obszar	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
m. Inowrocław	6620	5584	6377	6419	6567	7098	6872
g. Inowrocław	1067	887	934	961	965	1062	1070
m. Gniewkowo	646	559	649	622	609	622	633
obszar wiejski Gniewkowo	735	653	708	707	749	769	768
m. Janikowo	709	637	839	710	689	728	810
obszar wiejski Janikowo	383	347	384	370	359	405	442
m. Kruszwica	824	736	668	721	772	850	808
obszar wiejski Kruszwica	1109	955	1032	933	918	963	995
m. Pakość	639	524	539	547	555	580	590
obszar wiejski Pakość	369	307	314	336	324	353	366
g. Dąbrowa Biskupia	486	379	452	439	445	524	480
g. Rojewo	442	360	401	380	404	425	431

g. Złotniki Kujawskie	963	686	829	782	812	890	933
-----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

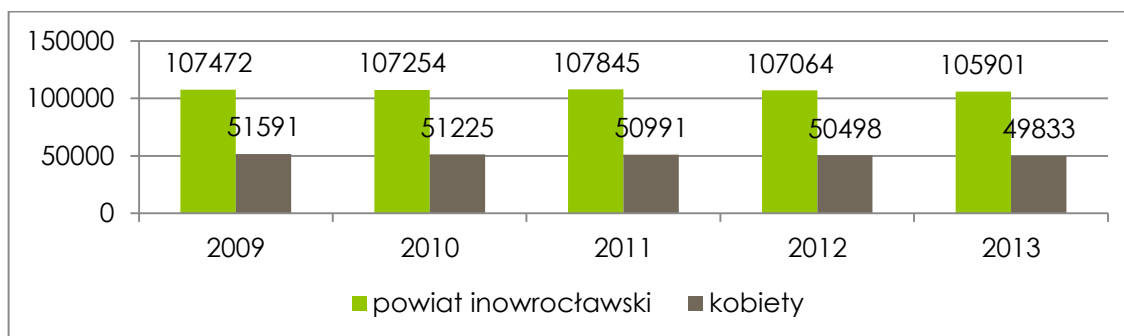
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu.

Wykres 1 Udział % kobiet i mężczyzn wśród osób bezrobotnych w latach 2007-2014 r.

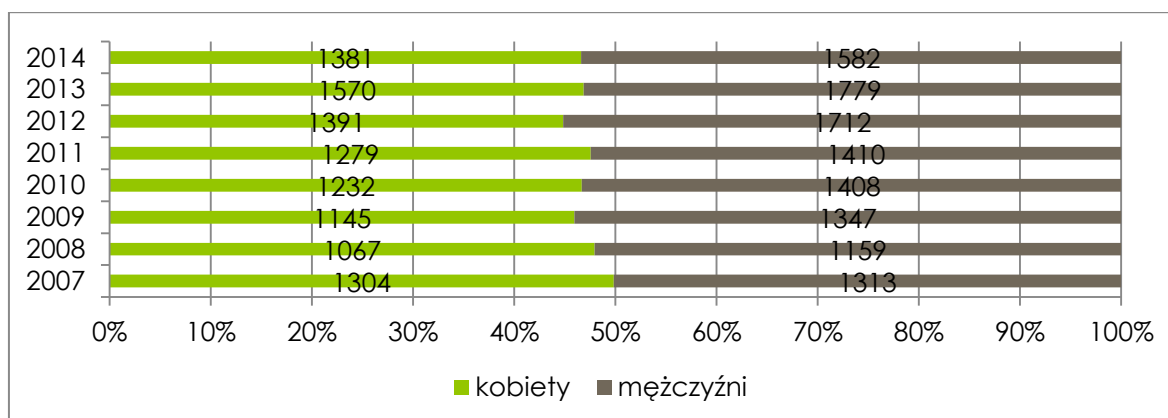
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu

Wykres 2 Ludność zamieszkująca powiat inowrocławski w wieku produkcyjnym w latach 2009-2014r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszcz Województwo Kujawsko – Pomorskie- podregiony, powiaty, gminy w poszczególnych latach.

Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. w powiecie inowrocławskim w latach 2007-2014.

Źródło: MPiPS-01

Tabela 3 Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących teren wiejski w latach 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
os. bezrobotne	14992	12614	14126	13927	14168	15269	15198	12408
w tym kobiet	9202	7734	8002	7924	8258	8523	8217	6909
wieś	5544	4574	5054	4908	4976	5391	5485	4519
udział %	36,9	36,3	35,8	35,2	35,1	35,3	36,1	36,4
w tym kobiet	3351	2765	2860	2765	2893	3004	3030	2480

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w latach 2007-2014.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni niepełnosprawni	378	430	508	630	670	558	555	483
Kobiety niepełnosprawne	226	250	283	362	380	295	290	251

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu

Tabela 5 Liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w powiecie inowrocławskim w latach 2007 - 2014.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	SUMA
2007	339	381	804	675	525	429	321	465	397	283	177	124	4920
2008	134	391	745	636	568	497	495	518	676	588	253	300	5801
2009	224	119	647	637	618	422	505	352	428	284	247	241	4724
2010	129	399	1141	955	768	588	521	568	754	268	312	163	6566
2011	147	195	327	182	282	305	322	184	265	294	91	219	2813
2012	137	257	490	327	282	327	310	271	225	196	167	79	3068
2013	157	296	502	369	230	177	252	288	294	279	209	148	3201
2014	222	522	812	576	595	531	588	593	527	582	264	251	6063

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu

Tabela 6 Bezrobotni zarejestrowanie wg czasu pozostawania bez pracy – powyżej 12 miesięcy

Jednostka terytorialna	powyżej 12 miesięcy																				
	ogółem							mężczyźni							Kobiety						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat inowrocławski	8259	6064	5358	4978	5852	6769	6759	2772	2054	1890	1880	2079	2421	2665	5487	4010	3468	3098	3773	4348	4094

Źródło: Bank Danych lokalnych GUS

Tabela 7 Bezrobotni zarejestrowani wg wieku i płci – 24 lata i mniej

Jednostka terytorialna	24 lata i mniej																				
	ogółem							mężczyźni							kobiety						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat inowrocławski	3039	2665	3260	3070	3038	3011	2856	1211	1057	1444	1362	1290	1355	1341	1828	1608	1816	1708	1748	1656	1515

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Załącznik nr 4 - SPOŁECZEŃSTWO- POMOC SPOŁECZNA

Tabela 1 Indeks zagrożenia ubóstwem

Indeks zagrożenia ubóstwem											
		Powiat Inowrocław w	Miasto Inowrocław w	Gmina Inowrocław w	Dąbrowa Biskupia	Gniewkowo	Janikowo	Kruszwica	Pakość	Rojewo	Złotniki Kujawskie
1.	Wartość indeksu ogółem	36	36	52	53	50	37	41	53	55	57
2.	Udział rodzin wielodzietnych w liczbie rodzin ogółem	15,2%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 3	9,9%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 1	22,4%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 6	24,9%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 7	19,3%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 5	16,7%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 4	18,6%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 4	17,4%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 4	29,4%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 9	21,8%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 6
3.	Udział liczby osób niepełnosprawnych w liczbie ludności ogółem	12,7%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 3;	12,8%, dając tym samym wartość wskaźnika równą 3;	11,4% dając tym samym wartość wskaźnika równą 2	13,9% dając tym samym wartość wskaźnika równą 4;	14,1% dając tym samym wartość wskaźnika równą 5;	11,6% dając tym samym wartość wskaźnika równą 2;	12,4% dając tym samym wartość wskaźnika równą 3;	13% dając tym samym wartość wskaźnika równą 3;	13% dając tym samym wartość wskaźnika równą 3;	12,7% dając tym samym wartość wskaźnika równą 3;
4.	Poziom wykształcenia mieszkańców	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 34% ogółu, zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 44% ogółu, zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 25% ogółu, zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 21% ogółu, z zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 26% ogółu, z zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 29% ogółu, z zasadniczy	– osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 27% ogółu, z zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 26% ogółu, z zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 19% ogółu, z zasadniczy	osoby z wykształceniem wyższym i średnim stanowią razem 23% ogółu, z zasadniczy

		m zawodowy m 30% ogółu, natomiast z podstawo wym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 36% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 5;	m zawodowy m 27% ogółu, natomiast z podstawo wym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 29% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 2;	m zawodowy m 32% ogółu, natomiast z podstawo wym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 43% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 7	m zawodowy m 32% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 47% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 8;	m zawodowy m 33% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 41% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 7;	m zawodowy m 32% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 39% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 6;	m zawodowy m 30% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 43% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 6;	m zawodowy m 32% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 42% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 7;	m zawodowy m 31% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 50% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 9;	m zawodowy m 34% ogółu, natomiast z podstawow ym ukończony m oraz bez wykształce nia razem stanowią 43% ogółu, co daje wartość wskaźnika równą 7;
5.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności powiatu	16%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	17%, co daje wartość wskaźnika równą 5;	14,3%, co daje wartość wskaźnika równą 3;	14,4%, co daje wartość wskaźnika równą 3;	15,3%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	15,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	16,2%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	15,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	13,1%, co daje wartość wskaźnika równą 2;	13,4%, co daje wartość wskaźnika równą 3;
6.	Dochody własne budżetu powiatu wynoszą w przeliczeni u na osobę	na osobę 1580 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 7;	na osobę 1784 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 7;	na osobę 1605 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 7	na osobę 1271 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 8;	na osobę 1153 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 9;	na osobę 2326 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 5;	na osobę 1185 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 8	na osobę 1505 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 7;	na osobę 1158 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 9;	na osobę 780 złotych, co daje wartość wskaźnika równą 10;

7.	Udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach budżetu ogółem	wynosi 0,6%, co daje wartość wskaźnika równą 1;	wynosi 3,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	wynosi 3,1%, co daje wartość wskaźnika równą 4	wynosi 3,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	wynosi 3,1%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	wynosi 2%, co daje wartość wskaźnika równą 3;	wynosi 3,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	wynosi 3,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;	wynosi 3,8%, co daje wartość wskaźnika równą 5;	3,4%, co daje wartość wskaźnika równą 4;
8.	Wskaźnik obciążenia demograficznego	przyjmuje wartość równą 2 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 52,7 osób w wieku nieprodukcyjnym	przyjmuje wartość równą 2 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 51,2 osób w wieku nieprodukcyjnym	przyjmuje wartość równą 4 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 55,8osób w wieku nieprodukcyjnym	przyjmuje wartość równą 3 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 53,3 osób w wieku nieprodukcyjnym;	przyjmuje wartość równą 4 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 55,6 osób w wieku nieprodukcyjnym;	przyjmuje wartość równą 2 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 52,6 osób w wieku nieprodukcyjnym;	przyjmuje wartość równą 3 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 54,4 osób w wieku nieprodukcyjnym;	przyjmuje wartość równą 3 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 54,4 osób w wieku nieprodukcyjnym;	przyjmuje wartość równą 3 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 54,7 osób w wieku nieprodukcyjnym;	przyjmuje wartość równą 1 – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 50,8 osób w wieku nieprodukcyjnym;
9.	Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	wynosi 13%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;	wynosi 12,8%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;	wynosi 13,4%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6	wynosi 13,2%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;	wynosi 14%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;	wynosi 12,2%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 5;	wynosi 12,9%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;	wynosi 13,8%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;	wynosi 12,5%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 5;	wynosi 13%, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 6;
10	Na jedną organizację pozarządową	4095 mieszkańców, co daje wartość	6891 mieszkańców, co daje wartość	11204 mieszkańców, co daje wartość	5105 mieszkańców, co daje wartość	2455 mieszkańców, co daje wartość	2699 mieszkańców, co daje wartość	1316 mieszkańców, co daje wartość	na terenie gminy brak jest organizacji	4719 mieszkańców, co daje wartość	na terenie gminy brak jest organizacji

	przypada	wskaźnika równą 3;	wskaźnika równą 5;	wskaźnika równą 9	wskaźnika równą 4;	wskaźnika równą 2;	wskaźnika równą 2;	wskaźnika równą 1;	pozarządo wych, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 10;	wskaźnika równą 4;	pozarządo wych, co przekłada się na wartość wskaźnika równą 10;
11.	Na podmiot gospodarcz y o klasie wielkości przypada	o klasie wielkości 0-9 przypada 13 mieszkańc ów powiatu, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 261 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 1371 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 250-999	o klasie wielkości 0-9 przypada 12 mieszkańc ów miasta, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 265 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 1098 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 250-999 przypada	O klasie wielkości 0-9 przypada 13 mieszkańc ów gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 163 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 3792 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 250-999 przypada	klasie wielkości 0-9 przypada 18 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 208 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 5206 mieszkańc ów, brak jest natomiast podmiotów o klasie wielkości 250-999 oraz	o klasie wielkości 0-9 przypada 17 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 265 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 1854 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 250-999 przypada 7144	o klasie wielkości 0-9 przypada 15 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 367 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 1132 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 250-999 przypada 6790	o klasie wielkości 0-9 przypada 15 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 326 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 1528 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 250-999 przypada 9931	o klasie wielkości 0-9 przypada 12 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 195 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 993 mieszkańc ów, natomiast brak jest podmiotów o klasie wielkości 250-999	o klasie wielkości 0-9 przypada 19 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 300 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 1598 mieszkańc ów, natomiast brak jest podmiotów o klasie wielkości 250-999	o klasie wielkości 0-9 przypada 13 mieszkańc ów w gminy, na podmiot o klasie wielkości 10-49 przypada 316 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 50-249 przypada 9161 mieszkańc ów, natomiast brak jest podmiotów o klasie wielkości 250-999

		przypada 9678 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 1000 i więcej przypada 41131 mieszkańc ów. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotó w gospodarc zych daje łączną wartość wskaźnika 2	7579 mieszkańc ów, na podmiot o klasie wielkości 1000 i więcej przypada 25262 mieszkańc ów. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotó w gospodarc zych daje łączną wartość wskaźnika 1.	11377 mieszkańc ów, natomiast brak jest podmiotó w o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotó w gospodarc zych daje łączną wartość wskaźnika 4	podmiotów o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 6	mieszkańcó w, natomiast brak jest podmiotów o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 4.	mieszkańcó w, natomiast brak jest podmiotów o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 4	mieszkańcó w, na podmiot o klasie wielkości 1000 i więcej przypada 19862 mieszkańcó w. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 2.	oraz podmiotów o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 5.	oraz podmiotów o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 6.	oraz podmiotów o klasie wielkości 1000 i więcej. Suma wartości częstkowyc h dla każdej klasy wielkości podmiotów gospodarcz ych daje łączną wartość wskaźnika 7.
--	--	--	---	--	--	---	--	---	---	---	---

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, 2012 r.

Tabela 2 Powody przyznania pomocy osobom i rodzinom przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu inowrocławskiego w latach 2012- 2013

[illegible]

Rodziny wielodzietne	11	22	3	2	142	151	9	9	9	13	14	13	29	34	14	32	22	22
Przemoc w rodzinie	3	14	0	0	29	19	18	17	15	11	0	0	9	33	6	10	16	4
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Alkoholizm	3	6	16	14	135	138	53	48	11	18	16	16	49	62	34	40	29	27
Narkomania	0	1	0	0	5	8	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	9	0	0	59	47	13	7	11	5	6	4	8	12	13	16	3	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Zdarzenie losowe	0	5	2	0	5	11	1	2	2	5	0	1	1	1	0	1	3	3
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	23	33	1	2	0	0	0	0	5	19	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020.

Tabela 3 Rozmiary zjawiska przemocy na terenie powiatu inowrocławskiego

Wskaźniki	ROK			
	2009	2010	2012	2013
liczba rodzin dotkniętych przemocą	92	124	211	231
liczba osób w rodzinie	296	406	675	846
liczba kobiet	90	125	250	276
liczba mężczyzn	87	113	218	279
liczba dzieci	110	146	178	271
liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy	15	54	142	165
liczba zawiadomień do Policji	21	24	53	77
liczba zawiadomień do Sądu	32	38	20	24

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu (2009 – 2010 r. wg danych ośrodków pomocy społecznej, 2012 – 2013 r. wg danych z Zespołów Interdyscyplinarnych)

Tabela 4 Działania w zakresie rehabilitacji zawodowej oraz rehabilitacji społecznej – liczba osób objętych pomocą w latach 2007-2014.

Lp.	Wyszczególnienie zadań	Liczba osób objętych pomocą w latach 2007-2014
1.	zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	47
2.	dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	22
3.	refundacja wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne	17
4.	finansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez powiatowy urząd pracy	32
5.	częściowo umorzone pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	6
6.	zwrot na instrumenty i usługi rynku pracy	4
7.	dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	453
8.	dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych	10771
9.	dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	3616

10.	dofinansowanie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej	2
11.	dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	4407
12.	dofinansowanie barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	1345
Ogółem		20722

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

2013 r.)									
Liczba klubów seniora w gminie (I połowa 2013 r.)	5 klubów	1 klub	1 klub	8 klubów	1 klub	0 klubów	1 klub	1 klub	0 klubów
Liczba uniwersytetów III wieku włącznie z filiami w gminie (II połowa 2013 r.)	1 filia	1 filia	0 uniwersytetów	1 filia	1 filia	0 uniwersytetów	0 uniwersytetów	0 uniwersytetów	0 uniwersytetów
Ośrodek pomocy społecznej wykazujący realizację poradnictwa specjalistycznego	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK
POMOC SPOŁECZNA									
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	4030	917	835	1081	728	356	737	357	766
% osób, którym przyznano świadczenie w formie pieniężnej w gminie w ogólnej liczbie osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w gminie	70%	67%	57%	65%	61%	69%	63%	66%	60%
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	3042	617	520	707	452	229	458	218	433
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	7242	1717	1380	2095	1258	744	1352	693	1334
% rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie w ogólnej liczbie rodzin korzystających z	3,2%	0,7%	0,5%	0,7%	0,5%	0,2%	0,5%	0,2%	0,5%

pomocy społecznej w województwie									
% osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej w województwie	2,9%	0,7%	0,5%	0,8%	0,5%	0,3%	0,5%	0,3%	0,5%
Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego w gminie	1 563 mieszkańców	1648	1691	1804	1648	1725	1648	1180	1823
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w gminie	2 asystentów	3 asystentów	1 asystent	1 asystent	1 asystent	0 asystentów	1 asystent	0 asystentów	2 asystentów
BEZDOMNI W POMOCY SPOŁECZNEJ									
Liczba osób bezdomnych w gminie	186 osób	12 osób	6 osób	22 osoby	20 osób	3 osoby	16 osób	1 osoba	6 osób
liczba kobiet	18 osób	1 osoba	4 osoby	4 osoby	6 osób	0 osób	2 osoby	0 osób	1 osoba
liczba mężczyzn	168 osób	11 osób	2 osoby	18 osób	14 osób	3 osoby	14 osób	1 osoba	5 osób
% osób bezdomnych w gminie w stosunku do liczby osób bezdomnych w województwie	6,27%	0,40%	0,20%	0,74%	0,67%	0,10%	0,54%	0,03%	0,20%

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na podstawie Regionalnego Centrum Rozwoju Społecznego w Toruniu.

Tabela 6 Zasięg korzystania z pomocy społecznej w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego wg ekonomicznych grup w wieku w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%	%
przedprodukcyjny					
POLSKA	18,0	17,0	15,8	15,8	16,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	23,9	22,3	21,0	21,3	22,1
Powiat bydgoski	18,7	17,5	15,8	15,2	15,4
Powiat toruński	22,3	19,9	18,9	19,8	21,0
Powiat brodnicki	28,8	26,8	24,6	23,3	24,6
Powiat chełmiński	33,2	32,3	27,3	27,2	29,1
Powiat golubsko-dobrzyński	27,5	26,6	25,1	25,6	27,5
Powiat grudziądzki	43,3	34,4	33,2	34,0	34,7
Powiat sępoleński	28,6	26,5	23,9	24,6	23,4
Powiat świecki	26,4	25,8	24,7	24,5	24,5
Powiat tucholski	36,1	34,9	30,6	27,3	30,7
Powiat wąbrzeski	28,0	26,0	24,4	26,0	28,4
Powiat aleksandrowski	28,5	24,6	23,8	25,5	25,7
Powiat inowrocławski	21,1	19,7	19,2	19,3	19,9
Powiat lipnowski	44,4	42,0	40,3	41,7	42,5
Powiat mogileński	33,2	23,5	21,9	20,6	23,3
Powiat nakielski	23,3	22,2	21,6	21,7	22,8
Powiat radziejowski	31,1	27,3	25,8	28,6	29,4
Powiat rypiński	43,1	39,1	36,7	42,2	44,3
produkcyjny					
POLSKA	7,9	7,6	7,1	7,2	7,5
KUJAWSKO-POMORSKIE	10,8	10,3	9,8	10,0	10,6
Powiat bydgoski	8,7	8,2	7,4	7,4	7,8
Powiat toruński	10,0	9,1	8,9	9,6	10,4
Powiat brodnicki	12,7	11,8	11,1	10,5	11,5
Powiat chełmiński	15,1	15,1	12,6	12,8	14,1
Powiat golubsko-dobrzyński	13,2	13,1	12,7	13,1	14,1
Powiat grudziądzki	21,2	17,0	16,7	16,9	18,3
Powiat sępoleński	13,8	12,6	12,0	12,1	11,7
Powiat świecki	12,7	12,5	12,0	12,1	12,1
Powiat tucholski	17,3	16,2	14,5	12,9	14,4
Powiat wąbrzeski	13,9	12,2	11,7	12,4	13,3
Powiat aleksandrowski	14,2	12,8	12,7	13,2	13,8
Powiat inowrocławski	9,9	9,2	9,1	9,2	9,8
Powiat lipnowski	23,0	21,3	21,0	21,5	22,3
Powiat mogileński	16,5	11,9	10,9	10,5	11,8
Powiat nakielski	11,1	10,8	10,6	10,8	11,7
Powiat radziejowski	16,5	15,5	14,4	13,7	14,5
Powiat rypiński	19,7	18,5	16,7	18,6	20,0
produkcyjny mobilny					
POLSKA	8,0	7,8	7,2	7,3	7,6
KUJAWSKO-POMORSKIE	11,5	11,0	10,4	10,6	11,2
Powiat bydgoski	9,2	8,6	7,7	7,5	7,8
Powiat toruński	10,5	9,7	9,4	10,3	11,2
Powiat chełmiński	13,7	12,7	11,7	11,1	12,1
Powiat golubsko-dobrzyński	15,8	15,6	13,2	13,4	14,8
Powiat grudziądzki	13,8	13,8	13,4	14,0	15,2
Powiat sępoleński	23,2	18,6	18,1	18,2	19,3
Powiat świecki	14,3	13,1	12,3	12,6	11,8
Powiat tucholski	13,2	13,2	12,6	12,6	12,4
Powiat wąbrzeski	19,3	17,9	16,0	14,1	15,9
Powiat aleksandrowski	14,9	13,0	12,4	13,2	14,3

Powiat inowrocławski	15,3	13,8	13,6	14,4	14,9
Powiat lipnowski	10,5	9,8	9,5	9,8	10,3
Powiat mogileński	26,1	24,4	24,0	24,8	25,4
Powiat nakielski	17,4	12,7	11,4	11,0	12,5
Powiat radziejowski	11,6	11,4	11,2	11,3	12,2
Powiat rypiński	17,8	15,7	15,0	14,8	15,6
produkcyjny niemobilny					
POLSKA	7,6	7,5	7,0	7,1	7,5
KUJAWSKO-POMORSKIE	9,8	9,3	8,9	9,0	9,6
Powiat bydgoski	7,8	7,7	7,0	7,1	7,7
Powiat toruński	9,0	8,0	8,0	8,5	9,0
Powiat brodnicki	10,7	10,2	9,9	9,5	10,4
Powiat chełmiński	13,9	14,2	11,6	11,7	12,9
Powiat golubsko-dobrzyński	12,1	12,0	11,4	11,5	12,3
Powiat grudziądzki	17,8	14,1	14,3	14,7	16,6
Powiat sępoleński	13,1	11,8	11,6	11,2	11,4
Powiat świecki	11,7	11,4	11,0	11,2	11,6
Powiat tucholski	13,8	13,2	11,9	10,9	12,0
Powiat wąbrzeski	12,2	10,9	10,4	11,1	11,5
Powiat aleksandrowski	12,4	11,3	11,4	11,3	12,2
Powiat inowrocławski	9,1	8,3	8,4	8,3	9,0
Powiat lipnowski	17,6	15,8	15,8	15,8	16,7
Powiat mogileński	14,9	10,5	10,0	9,8	10,6
Powiat nakielski	10,1	9,8	9,7	9,9	10,8
Powiat radziejowski	14,5	15,3	13,3	12,0	12,7
Powiat rypiński	15,1	15,1	13,4	13,4	14,9
poprodukcyjny					
POLSKA	3,5	3,2	3,0	3,0	3,1
KUJAWSKO-POMORSKIE	3,7	3,4	3,2	3,2	3,3
Powiat bydgoski	4,0	3,5	3,5	3,6	3,6
Powiat toruński	3,1	2,9	3,1	3,2	3,2
Powiat chełmiński	3,3	3,3	3,6	3,5	3,6
Powiat golubsko-dobrzyński	3,9	3,8	2,9	3,5	3,8
Powiat grudziądzki	3,1	3,3	2,6	3,0	3,7
Powiat sępoleński	6,4	4,0	3,9	4,2	4,3
Powiat świecki	5,7	5,7	6,0	6,2	6,0
Powiat tucholski	5,1	4,6	4,6	4,3	4,2
Powiat wąbrzeski	4,4	3,4	3,1	2,7	3,5
Powiat aleksandrowski	4,3	4,6	4,4	4,4	4,9
Powiat inowrocławski	2,7	2,8	3,3	3,0	3,3
Powiat lipnowski	5,1	4,0	3,4	3,7	4,0
Powiat mogileński	5,3	4,3	4,2	4,4	4,6
Powiat nakielski	6,6	5,1	5,1	5,0	5,6
Powiat radziejowski	3,7	3,0	3,5	3,4	3,7
Powiat rypiński	5,7	6,9	4,7	4,5	4,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 7 Kontrakt socjalny w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka terytorialna	Kontrakt socjalny za 2014 r. - dane z Gminy	Potrzeby
Rojewo	W 2014 r. w Gminie Rojewo zawarte zostały 34 kontrakty socjalne, realizowane przez uczestników projektu systemowego Ośrodka. Wszystkie kontrakty zostały zakończone po realizacji zawartych w nich postanowień.	Prognozujemy, że łącznie w latach 2016-2020 zostanie zawartych 30 kontraktów socjalnych z klientami OPS.
Złotniki Kujawskie	Podstawą pracy pracowników socjalnych jest kontrakt socjalny. W 2014 roku pracownicy pracowali tą metodą w 50 rodzinach.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotnikach Kujawskich dalej będzie pracował metodą kontraktu socjalnego.
Kruszwica	W 2014 roku pracownicy pracowali metodą kontraktu socjalnego w 7 rodzinach.	-
Gniewkowo	W Gminie Gniewkowo stosowane jest narzędzie pracy socjalnej w formie kontraktu socjalnego. W 2014 roku M-GOPS w Gniewkowie zawarł 52 kontrakty. Tą formą wsparcia objętych było 56 osób.	Przewiduje się dalsze stosowanie narzędzia w postaci kontraktu socjalnego, które pozwoli na bardziej skuteczne i efektywne udzielania wsparcia osobom wykluczonym społecznie. W 2015 roku przewiduje się zawarcie 40 kontraktów socjalnych.
Janikowo	W 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego.	Potrzeby na 2015 r. 10 kontraktów z 10 osobami.
Dąbrowa Biskupia	W 2014 roku zawarto 10 kontraktów socjalnych.	Nadal będą zawierane kontrakty socjalne. Pracownicy tą metodą będą pracować z 25 rodzinami.
Pakość	W 2014 roku zawarto 45 kontraktów socjalnych.	Spisanie kontraktów socjalnych z klientami Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości, które będą miały m.in. na celu współdziałanie w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na podstawie informacji gmin.

Tabela 8 Poradnictwo specjalistyczne w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka terytorialna	PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE w 2014 r. - dane z Gminy	Potrzeby
Dąbrowa Biskupia	Poradnictwo specjalistyczne zgodnie z art. 19 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej należy do zadań własnych powiatu. Gmina Dąbrowa Biskupia realizuje poradnictwo prawne w strukturach urzędu poprzez zatrudnienie radcy prawnego, z którego porad mieszkańcy korzystają nieodpłatnie raz w tygodniu. Poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne znajduje się w	Planuje się nadal korzystać z usług prawnika, znajdującego się w strukturach Urzędu Gminy. Z porad radcy prawnego mogą korzystać mieszkańcy raz w tygodniu. Poradnictwo specjalistyczne prowadzone jest przez GKRPA, która znajduje się w strukturach Urzędu Gminy. Mieszkańcy z porad psychologa i terapeuty mogą korzystać bezpłatnie – w latach

	kompetencjach GKRPA, gdzie mieszkańcy korzystają bezpłatnie.	następnych planuje się dalsze prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.
Pakość	Dane dotyczące poradnictwa specjalistycznego przedstawione są w Sprawozdaniu z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2014 r., z którego wynika, że liczba objętych pomocą w formie poradnictwa wyniosła ogółem – 100 osób, którym zorganizowano wsparcie w zakresie poradnictwa: medycznego – 4 osoby, psychologicznego – 36 osób, prawnego – 10 osób, socjalnego – 42 osoby, zawodowego i rodzinnego – 51 osób.	Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dostosowanego do indywidualnych potrzeb mieszkańców Gminy Pakość, w szczególności klientów Ośrodka Pomocy Społecznej.
Rojewo	W 2014 r. na terenie Gminy realizowano poradnictwo specjalistyczne	Planowane jest objęcie około 30 rodzin poradnictwem specjalistycznym.
Złotniki Kujawskie	Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez radcę prawnego zatrudnionego w strukturach Urzędu Gminy. Porad udziela raz w tygodniu –bezpłatnie. Dodatkowo zatrudniony jest ze środków GKRPA prawnik i psycholog, którzy udzielają wsparcia raz na dwa tygodnie bezpłatnie.	Na terenie Gminy Złotniki Kujawskie przewidziano dalsze poradnictwo specjalistyczne (m.in. psycholog, prawnik).
Kruszwica	Jest możliwość skorzystania z pomocy specjalisty pracy socjalnej, psychologa, prawnika, lekarza psychiatry. W roku 2014 z tych form pomocy skorzystały 44 osoby. Ponadto w ramach zadań Zespołu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (nie wykazywanych przez OPS) udzielono pomocy 116 osobom – 2 specjalistów ds uzależnień.	-
Gniewkowo	Na terenie Gminy Gniewkowo w 2014 roku działał Punkt Konsultacyjny dla Ofiar oraz Sprawców Przemocy domowej. Objętych wsparciem zostało 31 rodzin, w których pomocą objęto 96 osób. Udzielano pomocy prawnej i psychologicznej W 2014 roku działało także Stowarzyszenie „Cordis”, które udzielało wsparcia i pomocy osobom uzależnionym.	Na terenie gminy z roku na rok rozwija się poradnictwo specjalistyczne. W 2015 roku rozpoczął swoją działalność Punkt dla Osób pokrzywdzonych w przestępstwie. W ramach tego Punktu udzielane jest poradnictwo prawne, psychologiczne oraz wsparcie pracownika socjalnego. Na terenie Gniewkowa działa także Stowarzyszenie „Cordis” w ramach, którego realizowana jest pomoc dla osób uzależnionych. Działa także Punkt terapii psychologicznej, terapii uzależnienia i przeciwdziałania przemocy. Przewiduje się dalszy rozwój tej formy wsparcia w latach następnych.
Janikowo	Dane MGOPS Janikowo: 81 rodzin 228 osób w tych rodzinach	Dane MGOPS Janikowo potrzeby 2015 r. 85 rodzin 239 osób w tych rodzinach.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na podstawie informacji gmin.

Tabela 9 Asystentura rodzinna w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka terytorialna	ASYSTENTURA RODZINNA w 2014 r. dane z Gminy	Potrzeby
Dąbrowa Biskupia	Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do 31 grudnia 2014 r. zatrudnienie asystenta rodziny było nieobowiązkowe, dlatego też nie jest on wykazany w OPZAS. Jeśli zaistnieje taka potrzeba i konieczność, wówczas zagadnienie to będzie realizowane.	Asystent rodziny zostanie zatrudniony w miarę potrzeb. Przewiduje się zatrudnienie 1 asystenta rodziny.
Rojewo	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rojewie zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnia od 1 stycznia 2015 r. asystenta rodziny, zatem Gmina Rojewo realizuje asystenturę rodzinną.	Planowane jest objęcie około 30 rodzin poradnictwem specjalistycznym.
Pakość	W 2014 roku Gmina zatrudniała jednego asystenta rodziny.	Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny.
Złotniki Kujawskie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotnikach Kujawskich zatrudnia asystenta rodziny od roku 2013 z pół roczną przerwą. Wsparciem aktualnie obejmuje 14 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina nadal będzie zatrudniać asystenta rodziny.
Kruszwica	Asystent rodziny zatrudniony jest w Ośrodku od 1 marca 2013 roku. Od tego czasu prowadził działania w 22 rodzinach (narastająco).	-
Gniewkowo	W 2014 roku na terenie Gminy pracował 1 asystent rodzinny, który udzielał wsparcia 21 rodzinom. Były to rodziny, w których występował problem niewydolności wychowawczej rodziców wobec małoletnich dzieci.	Przewiduje się w latach następnych realizację tej formy pomocy. W 2015 roku zatrudnionych jest 2 asystentów rodzinnych. Pomocą objętych jest 27 rodzin, w których występuje problem niewydolności wychowawczej i sprawowania opieki nad małoletnimi. Przewiduje się dalszy rozwój tej formy pomocy.
Janikowo	1 asystent	Potrzeby 2015 r. 1 asystent.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na podstawie informacji gmin.

Tabela 10 Usługi opiekuńcze w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka terytorialna	Usługi opiekuńcze w 2014 r. dane z Gminy	Potrzeby w zakresie realizacji usług opiekuńczych
Dąbrowa Biskupia	Usługi prowadzone są w formie pomocy sąsiedzkiej lub w razie konieczności mieszkańcy umieszczani są w domach pomocy społecznej	Ze względu na starzenie się społeczeństwa obecne formy usług opiekuńczych (usługi sąsiedzkie, umieszczanie w domach pomocy społecznej) mogą okazać się nie wystarczające. Wobec powyższego

		należy czynić starania w celu zatrudnienia opiekunek i wykonywania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby wymagającej opieki. Z myślą o osobach z zaburzeniami psychicznymi tworzony jest Środowiskowy Dom Samopomocy.
Rojewo	W 2014 r. 4 mieszkańców gminy objętych było pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Gmina Rojewo, wśród rekomendacji sformułowanych w ramach OZPS z powiatu inowrocławskiego, nie wskazała na potrzebę utworzenia środowiskowych domów samopomocy. Zgodnie ze sprawozdaniem MPiPS „Badanie infrastruktury ośrodków wsparcia, w których usługi skierowane są do osób starszych” z dnia 21.10.2014 r. wskazano potrzebę utworzenia dziennego ośrodka wsparcia dla osób starszych.	Zapewnienie 5 mieszkańcom pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Pakość	W 2014 r. 27 osób z zaburzeniami psychicznymi zostało objętych wsparciem w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	Rozwój usług opiekuńczych na terenie wiejskim Gminy Pakość.
Złotniki Kujawskie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z uchwałą realizuje zadania ustawy o pomocy społecznej jakimi są usługi opiekuńcze dla osób samotnych i starszych. W 2014 roku z tej formy pomocy skorzystało 19 osób od których pobierana jest niewielka odpłatność zgodnie z uchwałą. GOPS realizuje również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania z tej formy pomocy w naszej gminie w 2014 skorzystało 15 osób.	Gmina Złotniki Kujawskie na podobnym poziomie (w zależności od potrzeb mieszkańców) będzie realizowała usługi opiekuńcze.
Kruszwica	Obecnie usługi opiekuńcze na terenie gminy prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem opiekunek domowych. W 2014 r. liczba podopiecznych wynosiła: 21 Natomiast z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2014 skorzystało 11 podopiecznych	Od 2014 istnieje na terenie gminy ŚDS w zajęciach którego bierze udział 50 osób z zaburzeniami psychicznymi. W zakresie usług opiekuńczych istnieje potrzeba zwiększenia stanu zatrudnienia aby zabezpieczyć pomoc w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od pracy.
Gniewkowo	M-GOPS w Gniewkowie świadczy usługi opiekuńcze dla osób starszych niepełnosprawnych i samotnych będących mieszkańcami gminy i miasta Gniewkowo. Osoby świadczące powyższą pomoc udzielają pomocy w	Ze względu na zmieniającą się strukturę społeczeństwa tj. tendencje starzenia się społeczeństwa, przewidywany jest wzrost zapotrzebowania w przyszłości na świadczenie pomocy osobom

	<p>zakresie</p> <ul style="list-style-type: none"> -zaspakajania codziennych potrzeb życiowych; - wykonywania codziennych zabiegów higienicznych; -pomocy mieszkaniowej; -zapewnienie kontaktu z otoczeniem. <p>Usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodek są od kilkudziesięciu lata. Z tej formy pomocy w 2014 roku skorzystało 26 osób .</p> <p>Ośrodek realizuje również pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone są dla osób dorosłych i dzieci. Tą formą pomocy w 2014 roku objętych było 15 osób.</p> <p>Zakres świadczonej pomocy obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczenie i rozwijanie umiejętności życiowych; - usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu; - pielęgnacja, jako usprawnianie procesu leczenia; -zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewitalizacyjno-wychowawczych. 	<p>starszym. Oprócz wsparcia w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przewiduje się utworzenie Dziennego Domu Pobytu, gdzie osoby starsze będą miały możliwość korzystania z usług opiekuńczych jak i innych form wsparcia, które zapobiegają powstawaniu zjawiska wykluczenia społecznego osób starszych.</p> <p>Założeniem Gminy jest także kontynuacja realizacji zadania w formie wsparcia w postaci świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania.</p> <p>Pomoc ta osobom z różnymi zaburzeniami psychicznymi pozwoli na w miarę możliwości samodzielne życie w swoim środowisku lokalnym i będzie zapobiegać wykluczeniu społecznemu.</p>
Janikowo	<p>Obecnie usługi opiekuńcze na terenie gminy prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem opiekunek domowych. W 2014 r. liczba podopiecznych wynosiła:</p> <p>43 rodziny</p> <p>11.105 świadczeń (godzin)</p> <p>Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania realizuje firma zewnętrzna (2014 r. - 13 podopiecznych 1499 świadczeń)</p>	<p>Usługi opiekuńcze</p> <p>Potrzeby na 2015 r. w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania</p> <p>43 rodziny</p> <p>11.105 świadczeń (godzin)</p> <p>Potrzeby na 2015 r. w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania</p> <p>18 podopiecznych 2.110 świadczeń (dane zgodne z OZPS).</p>

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji gmin.

Tabela 11 Charakterystyka infrastruktury wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Gmina	Infrastruktura wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy , w tym liczba miejsc	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy w latach 2012-2015	Potrzeby w zakresie tworzenia Infrastruktury wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
Dąbrowa Biskupia	Obecnie brak infrastruktury dla osób z zaburzeniami psychicznymi	32	Adaptacja świetlicy na Środowiskowy Dom Samopomocy
Rojewo	brak	6	Nie zachodzi potrzeba tworzenia tego typu infrastruktury.
Złotniki Kujawskie	brak	45-gops	30 osób Środowiskowy Dom Samopomocy
Kruszwica	- Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi – obecnie 11 osób - Środowiskowy Dom Samopomocy 50 uczestników	OPS nie dysponuje takimi danymi	-
Gniewkowo	W styczniu 2015 roku rozpoczął swoją działalność Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ma możliwość przyjęcia 38 osób borykających się z tym schorzeniem. Należy zaznaczyć, że tut. Ośrodek od 2012 roku świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. W 2014 roku z tej formy pomocy skorzystało 15 osób	Tut. Ośrodek nie posiada takich informacji	W ramach istniejącej infrastruktury Gmina w marę możliwości zabezpiecza potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi.
Janikowo	Środowiskowy Dom Samopomocy w Janikowie dla 38 osób. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania	Nie dysponujemy informacją	-
Pakość	Świetlica „Przystań” w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości – zajęcia prowadzone dla 20	b/d Gmina nie prowadzi tego rodzaju	W ramach istniejącej infrastruktury Gmina zabezpiecza potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi. Niemniej jednak w zależności od

	uczestników, w tym z zaburzeniami psychicznymi	statystyk	wzrostu zapotrzebowania na tego typu usługi należy rozważyć w przyszłości utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy.
--	--	-----------	--

* Dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości na podstawie sprawozdania MPiPS – 03 za lata 2012 – 2014.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na podstawie informacji z gmin.

Tabela 12 Charakterystyka infrastruktury wsparcia dla rodzin(rodziców, dzieci i młodzieży) borykających się z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Gmina	Formy wsparcia dla rodzin(rodziców, dzieci i młodzieży) borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w gminie w latach 2012-2015	Liczba rodzin borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2015	Potrzeby w zakresie organizowania form wsparcia dla rodzin(rodziców, dzieci i młodzieży) borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
Dąbrowa Biskupia	Świetlica środowiskowa w Pieraniu	15	Planuje się na bazie istniejących świetlic wiejskich prowadzenie zajęć mających na celu min. niwelowanie problemów szkolnych dzieci i młodzieży, rozwijania umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców.
Złotniki Kujawskie	Jedną z form wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi było zatrudnienie asystenta rodzina, prawnika oraz psychologa	65 rodzin -2014 73 rodziny-2013 84 rodzin-2012	-asystent rodzinny -prawnik -psycholog.
Rojewo	od I.2015 r. asystentura rodziny	23	Realizacja wsparcia asystenta rodziny.
Kruszwica	- Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Kruszwicy wraz z filiami w Kobylnikach i Brześciu n/Gopłem - Filia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - Psycholog , specjalista pracy socjalnej asystent rodziny zatrudnieni w MGOPS	- 2012r. - 112 rodzin - 2013r. - 98 rodzin - 2014r. - 104 rodziny - 2015r. - 36 rodzin (do 30 czerwca)	Na terenie Kruszwicy istnieje potrzeba poprawy w sytuacji lokalowej świetlicy.
Gniewkowo	Od 2012 roku Ośrodek realizuje pomoc w formie pracy asystenta rodziny. Jego zadaniem jest wspieranie i pokazywanie dobrej drogi rozwiązywania problemów wychowawczych oraz umacnianie więzi i prawidłowych postaw rodziców wobec dzieci.. Każda	Tut. Ośrodek nie posiada informacji o liczbie rodzin z terenu gminy Gniewkowo borykających się z tym problemem. Posiadamy natomiast informacje o rodzinach korzystających z	Przewiduje się w latach następnych realizację tej formy pomocy. Od 2015 roku zatrudnionych jest 2 asystentów rodzinnych . Pomocą objętych jest 27 rodzin, w których występuje problem niewydolności wychowawczej i sprawowania

	rodzina objęta asystenturą ma ustalony indywidualny plan pracy. Są w nim zawarte zapisy dotyczące roli i zadań pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz samej rodziny. Indywidualny plan pracy z rodziną jest na bieżąco ewaluowany. W poszczególnych latach asystenturą objętych było: 2012 – 13 rodzin 2013 – 36 rodzin 2014 – 21 rodzin 2015 – 27 rodzin	pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. I tak w poszczególnych latach z tego powodu korzystało: 2012 – 33 rodziny 2013 – 59 rodzin 2014 – 73 rodziny 2015 I półrocze – 53 rodziny	opieki nad małoletnimi. Przewiduje się dalszy rozwój tej formy wsparcia.
Janikowo	Od 2010 roku przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janikowie działa świetlica środowiskowa. Zgodnie ze statutem placówki korzystają z usług dzieci od kl. I szkoły podstawowej do ukończenia gimnazjum - łącznie 20 osób. Świetlica zatrudnia 2 wychowawców oraz psychologa. Współpracuje nadto z asystentem rodziny, zespołem interdyscyplinarnym ds. przemocy w rodzinie, specjalistami pracy socjalnej, kuratorem sądowym, policją. W okresie wakacyjnym dzieci i młodzież uczestniczą w koloniach letnich finansowanych ze środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień. Rodzice i dzieci mogą korzystać z poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego.. Na terenie Gminy Janikowo działa Janikowskie Stowarzyszenie Przyjaciół dzieci Specjalnej Troski które organizuje cykliczne zajęcia świetlicowe dla swoich podopiecznych i ich rodzin. W MGOPS Janikowo zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W poszczególnych latach objął on swoją pracę następującą liczbę rodzin: 2012 – 12 2013 – 12 2014 – 17 planowane na 2015 r. - 15	2012-39 2013-53 2014-44 dane za okres I-VI 2015 - 36	Rośnie liczba działań o charakterze poradniczym, interdyscyplinarnym, aktywizacyjnym i profilaktycznym. Ośrodek Pomocy Społecznej w Janikowie realizując zadania w obszarze pomocowym poszukuje nowych rozwiązań i metod pracy z osobami, rodzinami i grupami społecznymi przyczyniając się do podnoszenia efektywności pracy socjalnej i pozytywnego postrzegania pomocy społecznej nie tylko w środowisku lokalnym. Zatrudnienie terapeuty rodzinnego prowadzącego zajęcia z rodzicami i opiekunami wymagającymi wsparcia w zakresie pełnienia funkcji wychowawczo-rodzicielskich. Na pewno warunki lokalowe MGOPS Janikowo nie są dostosowane do specyfiki pracy z rodziną, rozwiązywaniu problemów rodzin i osób czy też wsparciu psychologicznemu.
Pakość	- Świetlica „Słoneczko” w strukturach Ośrodka	Liczba rodzin objętych wsparciem z	Rozwój szerokiego zakresu wsparcia m.in. w

	<p>Pomocy Społecznej w Pakości,</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 świetlice socjoterapeutyczne: w Radłowie i w Kościelcu prowadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pakości, - Świetlica prowadzona przez Kujawską Spółdzielnię Mieszkaniową 	<p>pomocy społecznej z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2012 r. – liczba rodzin – 122 (liczba osób w rodzinach – 412); - 2013 r.– liczba rodzin – 160(liczba osób w rodzinach – 552); - 2014 r.– liczba rodzin – 142(liczba osób w rodzinach – 519). 	<p>formie poradnictwa rodzinnego w godzinach popołudniowych w świetlicach wiejskich na terenie Gminy Pakość</p>
--	---	---	---

* Dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości na podstawie sprawozdania MPiPS – 03 za lata 2012 – 2014.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na podstawie informacji z gmin.

Załącznik nr 5 - Ochrona zdrowia**Tabela 1 Liczba łóżek w szpitalach ogółem w powiecie inowrocławskim według stanu na 31.12.2013 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba łóżek - stan na 31.12.2013 r.	Wskaźnik łóżek na 10 tys. mieszkańców
Województwo	9 642	46,1
Powiat Inowrocławski	514	2,5

Źródło: Biuletyn statystyczny. Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 2 Porady udzielone w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej (według stanu na 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Liczba porad					
	Ogółem			Na jednego mieszkańca województwa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Województwo	9 300 375	9 095 784	9 196,9	4,4	4,3	4,4
Powiat Inowrocławski	821 647	769 057	787 064	5,0	4,7	4,8

Źródło: Biuletyn statystyczny. Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 3 Położne i fizjoterapeuci (według stanu na 31.12.2013 r.)

	Położne		Fizjoterapeuci	
	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 tys. ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 tys. ludności
Województwo	1232	5,9	1351	6,5
Powiat Inowrocławski	63	3,8	139	8,5

Źródło: Biuletyn statystyczny. Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 4 Personel medyczny (według stanu na 31.12.2013 r.)

	Lekarze		Lekarze dentyści		Pielęgniarki	
	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 tys. ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 tys. ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 tys. ludności
Województwo	4 401	21,0	652	3,1	10 231	48,9
Powiat Inowrocławski	264	16,1	40	2,4	733	4

Źródło: Biuletyn statystyczny. Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 5 Personel medyczny pracujący w podstawowej opiece zdrowotnej (według stanu na 31.12.2013 r.)

	Województwo	Powiat Inowrocławski
Lekarze, w tym:	1864	89
Rodzinni	517	39
Pediatrzy	435	25
Inne specjalizacje	601	24
Wskaźnik na 10 tys ludności	8,9	5,4

Źródło: Biuletyn statystyczny. Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 6 Hospitalizacje i zgony mieszkańców powiatu inowrocławskiego w latach 2009-2013

Przyczyna hospitalizacji	Lata	Mieszkańcy województwa kujawsko pomorskiego leczeni w województwie kujawsko-pomorskim	Mieszkańcy powiatu inowrocławskiego leczeni w			% hospitalizacji, który stanowią mieszkańcy powiatu inowrocławskiego o (do województwa kujawsko-pomorskiego)
			województwie kuj.-pom.	w tym		
				szpital w Inowrocławiu	w tym zgony	
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	2009	33841	2914	2279	89	8,61%
	2010	33886	2885	2209	89	8,51%
	2011	35989	3037	2251	124	8,44%
	2012	32560	2976	2500	126	9,14%
	2013	brak danych	brak danych	2598	117	
Choroby układu krążenia (I00-I99)	2009	62239	5818	4101	264	9,35%
	2010	61520	5256	3995	282	8,54%
	2011	63848	5310	3835	291	8,32%
	2012	58037	4764	4251	279	8,21%
	2013	brak danych	brak danych	4586	282	
Nowotwory złośliwe (C00- C97)	2009	24001	2055	707	218	8,56%
	2010	22001	1835	593	191	8,34%
	2011	21294	1858	439	178	8,73%
	2012	20848	1657	602	164	7,95%
	2013	brak danych	brak danych	709	189	
Choroby układu trawienne go (K00-K93)	2009	37533	3503	2908	71	9,33%
	2010	37099	3435	2843	51	9,26%
	2011	37676	3541	2759	68	9,40%
	2012	35696	3096	2576	68	8,67%
	2013	brak danych	brak danych	2709	91	

Źródło: Dane Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr L. Błazka w Inowrocławiu.

Tabela 7 Podział osób z zaburzeniami intelektualnymi ze względu na płeć, stopień niepełnosprawności i wiek, powyżej 16 roku życia w 2014 r.

	Razem	Płeć		Stopień niepełnosprawności			Wiek			
		K	M	znaczny	umiarkowany	Lekki	16-25	26-40	41-60	pow.60
Osoby z zaburzeniami intelektualnymi, w tym:	350	163	134	41	165	144	79	99	132	40
upośledzenia umysłowe	29	11	18	9	10	10	21	4	2	2
choroby psychiczne	321	152	116	32	155	134	58	95	130	38

Źródło: Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu.

Tabela 8 Podział osób z zaburzeniami intelektualnymi ze względu na płeć i wiek, poniżej 16 roku życia w 2014 r.

	Razem	Płeć		Wiek		
		K	M	0-3	4-7	8-16
Osoby z zaburzeniami intelektualnymi, w tym:	46	16	30	1	7	38
upośledzenia umysłowe	16	5	11	0	1	15
choroby psychiczne	30	11	19	1	6	23

Źródło: Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu.

Tabela 9 Opieka nad dziećmi i młodzieżą, porady udzielone przez lekarzy dzieciom zdrowym w 2013 r.

Wyszczególnienie	Po raz pierwszy w pierwszym roku życia dziecka	Po raz następny w wieku do trzech lat	Średnia liczba porad przypadająca na 1 dziecko do 1 roku życia
Województwo kujawsko-pomorskie	20 011	147 775	5,2
Powiat Inowrocławski	1253	12 107	18,6

Źródło: Biuletyn statystyczny, Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 r. Rozdział 2. Sytuacja zdrowotna, Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 10 Profilaktyczne badania lekarskie dzieci i młodzieży w 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba dzieci i młodzieży podlegających badaniu w wieku lat:							Liczba dzieci i młodzieży zbadanych w wieku lat:						
	2	4	6	10	13	16	18/ 19	2	4	6	10	13	16	18/ 19
Województwo kujawsko-pomorskie	20 276	22 229	22 196	20 009	21 457	23 132	32 183	16 689	16 884	18 801	17 196	18 214	16 724	19 132
Powiat Inowrocławski	1 400	1619	1640	1472	1575	1640	2 206	1 235	1 315	1318	1 295	1 362	1 298	1 550

Źródło: Biuletyn statystyczny, Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 r. Rozdział 2. Sytuacja zdrowotna, Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 11 Dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat u których stwierdzono schorzenia, będące pod opieką lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Województwo kujawsko-pomorskie		Powiat Inowrocławski	
	Liczby bezwzględne	Wskaźniki na 10 tys. ludności w wieku 0-18 lat	Liczby bezwzględne	Wskaźniki na 10 tys. ludności w wieku 0-18 lat
Ogółem	101 639	2 462,4	6 339	2 074,6
Nowotwory	737	17,9	46	15,1
Niedokrwistości	3 919	94,9	327	107,0
Choroby tarczycy	2 473	59,9	91	29,8
Cukrzyca	962	23,3	53	17,3
Niedożywienie	23	0,6	2	0,7
Otyłość	8 646	209,5	353	115,5
Zaburzenia odżywiania	247	6,0	4	1,3
Upośledzenie umysłowe	2 551	61,8	167	54,7
Padaczka	2 140	51,8	158	51,7
Dziecięce porażenie mózgowe	1 031	25,0	84	27,5
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	17 762	430,3	1 382	452,3
Choroba nadciśnieniowa	1 589	38,5	95	31,1
Alergie – dychawica oskrzelowa	13 523	327,6	944	309,0
Alergie pokarmowe	4 227	102,4	203	66,4
Alergie skórne	4 848	117,5	164	53,7
Zniekształcenia kręgosłupa	18 998	460,3	1 202	393,4
Choroby układu moczowego	2 636	63,9	312	102,1
Wady rozwojowe układu nerwowego	611	14,8	42	13,7
Wady rozwojowe układu krążenia	3 549	86,0	196	64,1
Wady rozwojowe narządów płciowych	723	17,5	28	9,2
Aberracje chromosomowe	463	11,2	33	10,8
Wady rozwojowe inne	878	21,3	56	8,3
Zaburzenia rozwoju	6 392	154,9	215	70,4
Trwałe uszkodzenia narządu ruchu	580	14,1	61	20,0
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	19 155	464,1	684	223,93

Źródło: Biuletyn statystyczny, Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r. Rozdział 2. Sytuacja zdrowotna, Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 12 Osoby w wieku 19 lat i więcej, u których stwierdzono schorzenia będące pod opieką lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Województwo kujawsko-pomorskie		Powiat Inowrocławski	
	Liczby bezwzględne	Wskaźniki na 10 tys. ludności w wieku 19 lat i więcej	Liczby bezwzględne	Wskaźniki na 10 tys. ludności w wieku 19 lat i więcej
Ogółem	659 430	3 806,6	34 563	2 595,2
Gruźlica	523	3,1	20	1,5
Nowotwory	23 858	142,0	1 417	106,4
Choroby tarczycy	616	205,6	2 455	184,1
Cukrzyca	76 306	454,3	5 313	399,1
Choroby układu krążenia	333 127	1 983,1	19 290	1 449,0
Niedokrwistość	16 492	98,2	1 027	77,1
Choroby obwodowego układu nerwowego	73 558	437,9	2 955	222,0
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	43 268	257,6	2 365	177,6
Przewlekłe choroby układu trawienego	78 108	465,0	3 755	282,1
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	140 262	835,0	8 106	608,9
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	33 565	211,7	860	64,6

Źródło: Biuletyn statystyczny, Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r. Rozdział 2. Sytuacja zdrowotna, Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2014 r.

Tabela 13 Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego w 2013 r. z uwzględnieniem kategorii diagnostycznych

	Leczeni		W tym leczeni ogółem w wieku			
	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej
ogółem z zaburzeniami psychicznymi	4105	1297	12	324	2969	800
organiczne zaburzenia niepsychotyczne	217	109	0	7	104	106

organiczne zaburzenia psychotyczne	691	245	0	11	384	296
Schizofrenia	482	234	1	30	379	72
inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe	50	24	0	4	40	6
epizody afektywne	594	111	3	40	455	96
depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	406	78	0	6	304	96
inne zaburzenia nastroju (afektywne)	170	32	1	3	142	24
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	1174	259	1	122	959	92
zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania	16	0	0	6	10	0
inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	12	5	0	2	7	3
zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	182	118	3	44	135	0
upośledzenie umysłowe	101	76	3	39	50	9
całościowe zaburzenia rozwojowe	4	0	0	4	0	0
zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym	6	6	0	6	0	0
Ponadto, liczba leczonych w związku z obserwacją stanu psychicznego, rozpoznania nieustalonego, bez zaburzeń psychicznych, rozpoznania niepsychiatrycznego (nieliczona do ogólnej liczby z zaburzeniami psychicznymi)	43	23	1	9	23	10

Źródło: sprawozdanie MZ-15.

Tabela 14 Potrzeby w zakresie programów profilaktycznych na terenie ORSG Powiatu Inowrocławskiego w roku 2014

Jednostka Terytorialna	Potrzeby w zakresie programów profilaktycznych na terenie gmin ORSG Powiatu Inowrocławskiego
Kruszwica	-Programy profilaktyki zdrowotnej (zajęcia w wodzie), z szczególnym uwzględnieniem wad postawy, -Promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia poprzez zajęcia sportowo – rekreacyjne,
Gniewkowo	-Program profilaktyczny polegający na zakupie szczepionek „Prevenal” przeciwko pneumokokom dla 3 roczników dzieci, tj. ok. 400 dzieci.
Janikowo	-Profilaktyka otyłości dzieci, -Zapobieganie wadom postawy wśród uczniów, -Profilaktyka uzależnień od gier i platform komunikacji elektronicznej, -Zapobieganie negatywnym postawom agresji i niedostosowania społecznego.
Pakość	-Program profilaktyki chorób układu krążenia, -Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka jelita grubego, -Program wczesnego wykrywania raka piersi, -Program wczesnego wykrywania nowotworów gruczołu krokowego, -Promowanie zdrowia psychicznego, - Program profilaktyki chorób odtytoniowych, -Program wykrywania zakażeń WZW BiC, -Program zwalczania otyłości wśród dzieci i młodzieży, -Program szczepień ochronnych.
Złotniki Kujawskie	-Potrzeba uświadamiania ludności wiejskiej o braniu udziału w badaniach profilaktycznych, -Wspólne projekty powiatowe i regionalne.
Dąbrowa Biskupia	Program w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy.
Rojewo	Promocja zdrowego stylu życia. Badanie w kierunku tętniaka aorty brzusznej, zespołów wieńcowych, mammograficzne, cytologiczne, kolonoskopia i inne w kierunku nowotworów.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.

Załącznik nr 6 – Edukacja

Tabela 1 Opieka na dziećmi do lat 3 w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka Terytorialna	Stan opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie(żłobki, „kluby dziecięce”) w ciągu ostatnich 3 lat, liczba miejsc, liczba przyjętych dzieci	Potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, w tym w zakresie nieinstytucjonalnych form opieki nad dziećmi(dzienny opiekun, niania)
Kruszwica	Brak na terenie gminy instytucji publicznych i prywatnych zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3	Brak zdiagnozowanych potrzeb w tym zakresie
Gniewkowo	Liczba miejsc – 15, liczba przyjętych dzieci - 13	Brak szacunku
Janikowo	Na terenie gminy funkcjonuje przedszkole, w którym działa grupa przedszkolna do lat 3, do której uczęszcza obecnie 21 dzieci. Na terenie gminy nie działa obecnie żłobek oraz kluby dziecięce i inne formy opieki nad dziećmi do lat 3.	Według szacunku gminy zapotrzebowanie na rozwijanie kolejnych grup opieki nad dziećmi do lat 3 wynosi 52 miejsca.
Pakość	Brak na terenie gminy instytucji publicznych i prywatnych zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3	- Prognoza demograficzna wskazuje, że w najbliższych 10 latach liczba dzieci w wieku do lat 3 i w wieku przedszkolnym wzrośnie w stosunku do aktualnego stanu o ok. 10%, - Gmina przewiduje możliwość wsparcia tworzenia niepublicznych placówek opieki (żłobki) nad dziećmi do lat 3.
Złotniki Kujawskie	Brak żłobków i „klubów dziecięcych” na terenie Gminy	Potrzeba utworzenia miejsc dla dzieci do lat 3 jest bardzo duża ze względu na wzrost liczby urodzeń na terenie Gminy Złotniki Kujawskie. Od 2012 do 2014 r. urodziło się 288 dzieci. Na terenie Gminy nie są prowadzone żłobki ani kluby dziecięce. Nie posiadamy informacji, aby na terenie Gminy młode matki miały możliwość skorzystania z opieki niani lub dziennego opiekuna.
Dąbrowa Biskupia	Nie dotyczy – brak żłobków, klubików dziecięcych; w przedszkolach są dzieci od 3 roku życia.	Potrzeba zapewnienia wykwalifikowanej opieki indywidualnej, tj. niania, opiekun dzienny. (Ze względu na rolniczy charakter gminy i zachowany schemat rodzin wielopokoleniowych, przeważanie obowiązku ten zostaje scedowany na dziadków).
Rojewo	Brak danych	Pomoc w wyszukiwaniu niań oraz dziennych opiekunek dla dzieci.

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji gmin.

Tabela 2 Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w poszczególnych gminach na terenie powiatu inowrocławskiego w roku szkolnym 2011/2012, 2012/2013 oraz 2013/2014

Gminy	2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA					
	Język polski	Historia i Wiedza o społeczeństwie	Język polski	Historia i Wiedza o społeczeństwie	Język polski	Historia i Wiedza o społeczeństwie
Dąbrowa Biskupia	73,02%	65,21%	63,73%	56,46%	69,17%	67,89%
Gniewkowo	64,10%	53,51%	55,15%	50,63%	61,21%	53,84%
Inowrocław-Gmina	56,55%	53,64%	50,39%	51,37%	55,96%	52,26%
Inowrocław-Miasto	66,84%	61,22%	60,14%	55,89%	63,93%	57,06%
Janikowo	63,79%	59,77%	63,08%	57,94%	66,76%	56,09%
Kruszwica	62,09%	60,11%	58,52%	57,59%	64,02%	55,50%
Pakość	61,89%	53,68%	61,27%	54,98%	63,94%	52,49%
Rojewo	63,83%	63,96%	57,51%	54,79%	67,03%	58,75%
Złotniki Kujawskie	60,65%	58,81%	63,29%	55,77%	65,55%	61,03%
	CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA					
	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
Dąbrowa Biskupia	54,55%	51,44%	51,27%	60,62%	43,72%	55,14%
Gniewkowo	40,30%	47,12%	40,68%	53,67%	39,67%	44,57%
Inowrocław-Gmina	37,18%	43,07%	37,23%	50,42%	38,85%	44,70%
Inowrocław-Miasto	49,80%	50,63%	47,04%	57,86%	45,38%	51,43%
Janikowo	45,63%	48,85%	54,72%	60,05%	43,35%	49,92%
Kruszwica	46,46%	49,06%	43,57%	56,63%	43,22%	47,36%
Pakość	45,44%	46,55%	50,29%	58,76%	41,63%	49,48%
Rojewo	39,01%	42,72%	41,32%	54,84%	39,94%	50,11%
Złotniki Kujawskie	45,80%	48,29%	45,18%	55,59%	47,67%	51,30%
	JĘZYK ANGIELSKI					
	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony

Dąbrowa Biskupia	53,07%	31,30%	47,01%	27,36%	62,12%	38,85%
Gniewkowo	55,02%	36,44%	55,54%	35,78%	62,55%	41,07%
Inowrocław-Gmina	45,48%	22,36%	48,29%	26,17%	53,64%	28,78%
Inowrocław-Miasto	62,86%	50,65%	64,07%	49,38%	65,60%	47,57%
Janikowo	58,71%	42,83%	63,57%	42,48%	67,49%	45,76%
Kruszwica	56,44%	36,42%	56,42%	38,33%	58,76%	34,68%
Pakość	59,59%	41,12%	59,43%	39,23%	60,45%	39,54%
Rojewo	59,53%	41,28%	55,99%	33,49%	60,92%	38,84%
Złotniki Kujawskie	59,15%	43,98%	60,44%	41,58%	68,88%	46,94%
JĘZYK NIEMIECKI						
	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Dąbrowa Biskupia	48,75%	-	-	-	70,00%	-
Inowrocław-Miasto	64,82%	69,17%	71,07%	-	55,85%	-
Kruszwica	-	-	-	-	61,14%	-
Rojewo	43,00%	-	39,11%	-	36,27%	-
Złotniki Kujawskie	46,00%	-	-	-	47,18%	-

Źródło: Opracowanie Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku.

Tabela 3 Zestawienie zawodów, profili i kierunków prowadzonych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Inowrocławski.

Nazwa szkoły	Typ szkoły (z podziałem na zawody, profile i kierunki)
ZSP nr 1 w Inowrocławiu	liceum ogólnokształcące
	technik elektronik
	technik analityk
	technik ochrony środowiska
	technik technologii żywności
	technik teleinformatyk
ZSP nr 2 w Inowrocławiu	technik kucharz
	technik kelner
	technik usług fryzjerskich
	technik hotelarz
	technik obsługi turystycznej
	technik żywienia i usług gastronomicznych
	Kucharz
	Fryzjer
ZSP nr 3 w Inowrocławiu	Wielozawodowa
	technik mechanik-obługa i naprawa pojazdów samochodowych
	technik elektryk
	technik mechanik
	technik procesów drukowania
	technik pojazdów samochodowych
	technik poligraf
	technik informatyk
	mechanik pojazdów samochodowych
	elektromechanik pojazdów samochodowych
ZSP nr 4 w Inowrocławiu	operator obrabiarek skrawających CNC
	technik ekonomista
	technik logistyk
	technik handlowiec
	Sprzedawca
ZSP nr 5 w Inowrocławiu	technik organizacji reklamy
	technik budownictwa
	technik drogownictwa
	technik architektury krajobrazu
	technik geodeta
	technik urządzeń i systemów energetyki

ZSP w Kobylnikach	odnawialnej
	Murarz
	monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych
	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
	Technolog
	technik architektury krajobrazu
	technik organizacji reklamy
	technik rolnik
	technik weterynarii
ZSP w Kościelcu	liceum ogólnokształcące
	technik rolnik
	technik architektury krajobrazu
	technik mechanizacji rolnictwa
	technik żywienia i gospodarstwa domowego
	technikum żywienia i usług gastronomicznych
	technikum uzupełniające
ZSP w Kruszwicy	liceum ogólnokształcące
	technik spedytor
	technik handlowiec
	technik organizacji usług gastronomicznych
	technik informatyk
	wielozawodowa trzyletnia
	zawodowa specjalna
	liceum uzupełniające dla dorosłych
	liceum profilowane
Centrum Kształcenia Ustawicznego LO trzyletnie wieczorowe Technikum Uzupeł. trzyletnie wieczorowe Technikum Uzupeł. trzyletnie wieczorowe ZSZ wieczorowa ZSZ wieczorowa LO trzyletnie zaoczne Szkola Policealna zaoczna Szkola Policealna zaoczna	gimnazjum dla dorosłych
	technik mechanik
	technik kucharz
	Fryzjer
	Elektromechanik
	technik administracji
	technik bhp
	Gimnazjum
	szkola zawodowa
	szkola przysposabiająca
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kruszwicy	SP
	Gimnazjum

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Powiatu Inowrocławskiego w roku szkolnym 2013/2014.

Tabela 4 Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych gminach

na terenie powiatu inowrocławskiego w roku szkolnym 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014.

Miejsce	Nazwa gminy	Liczba pkt.		
		2011/2012	2012/2013	2013/2014
1.	Kruszwica	23,76	25,26	27,24
2.	Pakość	22,56	26,80	27,23
3.	Inowrocław	22,83	23,55	26,23
4.	m. Inowrocław	23,59	23,96	26,16
5.	Janikowo	22,55	23,16	25,91
6.	Gniewkowo	20,97	21,28	24,00
7.	Dąbrowa Biskupia	22,04	24,47	23,98
8.	Rojewo	22,02	23,52	23,59
9.	Złotniki Kujawskie	22,42	22,82	23,35

Źródło: Informacje z gmin oraz Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku.

Tabela 5 Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Inowrocławski w latach 2011/2012, 2012/ 2013 oraz 2014/ 2015

Wyszczególnienie	2011/2012	2012/2013	2013-2014
Województwo kujawsko-pomorskie	80%	90%	71%
Powiat Inowrocławski	80,5%	81,51%	66,54%

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Powiatu Inowrocławskiego w latach szkolnych: 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014.

Załącznik nr 7 - Społeczeństwo - Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Tabela 1 Zasoby i potencjały kulturowe na terenie ORSG

Jednostka terytorialna	Główne zasoby i potencjały kulturowe	Potrzeby w zakresie wsparcia
Gmina Kruszwica	<p>Kruszwica</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolegiata pw. św. Ap. Piotra i Pawła Polanowice - kościół pw. Św. Klemensa i Marka, XIX w. <p>Sukowy-Rechta</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół drewniany pw. Św. Barbary, XVIII w. <p>Sławsk Wielki</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Św. Bartłomieja, XVIII w. <p>Brześć</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Św. Wojciecha, XX w. <p>Chełmce</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Św. Katarzyny, XIX w. <p>Ostrowo nad Gopłem</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Św. Mateusza, XV w. <p>Mysia Wieża</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kruszwicka starówka 	<ul style="list-style-type: none"> - Kościoły: konieczność bieżącej konserwacji, prace restauratorskie, zabezpieczające przed ich degradacją, - Mysia Wieża: wykonanie iluminacji świetlnej, kontynuacja prac związanych z ekspozycja piwnic zamkowych, - Kruszwicka starówka (dzielnica starego miasta): uporządkowanie infrastruktury podziemnej oraz odnowienie kamienic, a przede wszystkim elewacji, zlokalizowanych w centrum miasta.
Gmina Gniewkowo	<p>Ostrowo</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Matki Boskiej Szkaplerznej, Sanktuarium Maryjne. <p>Gniewkowo</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. św. Mikołaja i św. Konstancji. Wzniesiony w stylu gotyckim na przełomie XIII i XIV w. - kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa – obiekt poewangelicki, zbudowany w 1900 r., poświęcony w 1945 r. <p>Gąski</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Chrystusa Króla. Świątynię wzniesli w latach 1906 – 1909 niemieccy koloniści. <p>Murzynno</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. św. Mateusza Ewangelisty i Apostołów. Początki parafii sięgają XVI w. <p>Szadłowice</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół parafialny pw. św. Bartłomieja Apostoła. Początki parafii sięgają XVI w. 	<p>Istnieje potrzeba przeprowadzenia remontów/budowy/adaptacji wymienionych obiektów. Środki finansowe niezbędne na opracowanie dokumentacji technicznych, wykonanie robót budowlanych oraz promocję inwestycji i miejsc objętych działaniami inwestycyjnymi.</p>
Gmina Pakość	Pakość	- Utworzenie ścieżki

	<ul style="list-style-type: none"> - Kalwaria Pakoska, - Kościół Ukrzyżowania, zbudowany w XVII w., (w ramach Kalwarii Pakoskiej), - kościół pw. Św. Bonawentury w Pakości, wzniesiony w 1636 r. z wykorzystaniem murów starego zamku z XIV w. (prawdopodobnie wzniesiony w latach 1326 – 1330), - ratusz miejski zbudowany w 1907 r. w stylu eklektycznym, <p>Kościelec</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. św. Małgorzaty z przełomu XII i XIII w, - pałac Łączyńskich z 1849 r., Jankowo - neogotycki pałac barona von Rheinbaben z zespołem parkowym w Jankowie z II poł. XIX w. (budowa zakończona w 1889 r.), najokazalsza rezydencja neogotycka Polski północnej, Łącko - dwór murowany z 4 ćw. XIX – budynek dwukondygnacyjny, wybudowany w stylu eklektycznym 	<p>edukacyjnej promującej walory historyczno – przyrodnicze Parku Kulturowego Kalwaria Pakoska,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie zaplecza usługowego dla turystów zwiedzających Kalwarię Pakoską, - Renowacja mienia ruchomego kaplic kalwaryjskich, - Renowacja elewacji kościoła pw. Św. Bonawentury, - Renowacja mienia ruchomego kościoła pw. Św. Bonawentury, - Lepsza promocja i turystyczne wykorzystanie Szlaku Piastowskiego na terenie gminy Pakość.
Gmina Janikowo	<p>Janikowo</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. bł. Michała Kozala BM. Parafia erygowana w 1987 r. - Zespół Kościoła Parafialnego pw. Św. Piotra i Pawła w Trlągu, kościół murowany, z drugiej połowy XV w., rozbudowany w 1935 r. - kościół pw. św. Jana Chrzciciela-Kościół – murowany, wzniesiony w 1460 r. w stylu gotyckim. - plebania z XIX w. <p>Ludzisko</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zespół Kościoła Parafialnego pw. Św. Mikołaja w Ludzisku, kościół murowany 1865r., rozbudowany 1932-1935. <p>Kołodziejewo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zespół Kościoła Ewangelickiego, ob. rzymsko-katolicki pw. Św. Józefa, kościół murowany z 1908 r. - kościół Ewangelicki w Janikowie, ul. 1 Maja, murowany, XIX w. - kościół Parafialny pw. Serca Pana Jezusa w Janikowie, murowany, lata 30 XX w. 	Brak wskazanych potrzeb.
Gmina Złotniki	Tuczno	Potrzeba wsparcia adaptacji

Kujawskie	<ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła. Parafia pochodzi z XIII w. Obecna świątynia została wzniesiona w 1890 r. Lisewo Kościelne - kościół pw. św. Marii Magdaleny i św. Wojciecha. Pierwsza świątynia powstała na przełomie XII i XIII w. Obecny kościół został wzniesiony w latach 1905 – 1907¹. Pęchowo - kościół Parafialny pw. Św. Trójcy z końca XIX w. z cmentarzem przykościelnym w Pęchowie. Dźwierzchno - kościół Parafialny pw. Św. Katarzyny z początku XX w. Złotniki Kujawskie - Zespół Kościoła Parafialnego pw. Św. Andrzeja Boboli z cmentarzem, z początku XX w. 	<p>budynku dworskiego w Złotnikach Kujawskich po starym przedszkolu na Międzypokoleniowe Centrum Kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrzeba zwiększenia atrakcyjności wsi dzięki modernizacji i doposażeniu obiektów i miejsc spotkań mieszkańców. - potrzeba zainteresowania inwestorów w odrestaurowanie zabytków; - potrzeba zatrudnienia większej liczby opiekunów świetlic.
Gmina Dąbrowa Biskupia	<p>Pieranie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. św. Mikołaja. Najstarsze wzmianki o parafii pochodzą z XIV w., Parchanie - kościół pw. św. Wojciecha z 1840 r. Historia parafii sięga XI w. Brudnia - kościół pw. Św. Michała Archaniola z 1925 r. Chlewiska - kościół pw. Św. Trójcy z 1910 r. - Izba Pamięci gen. Władysława Sikorskiego 	Remont i wyposażenie.
Gmina Rojewo	<p>Płonkowo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Park Kulturowy – „Kościół p.w. św. Oswalda” - kościół pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego i św. Benedykta, Jana, Mateusza, Izaaka i Krystyna – pierwszych męczenników polskich. Rojewice - kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Jest to obiekt protestancki z XIX w., poświęcony w 1945 r. Rojewo - kościół parafialny pw. Najświętszej 	Brak sprecyzowanych potrzeb przez właścicieli obiektów

¹http://zlotnikikujawskie.pl/content.php?cms_id=457&lang=pl&p=p17

	<p>Marii Panny Wspomożycielki Wiernych. Kościół poewangelicki z 1905 r. przyjęty wraz z plebanią przez Kurię Gnieźnieńską w 1945 r. Liszkowo - drewniany kościół pw. Św. Anny pochodzący z przełomu XVII/XVIII w.</p>	
--	---	--

Źródło: Opracowanie Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.

Tabela 2 Instytucje kultury na terenie ORSG Powiatu Inowrocławskiego.

Wyszczególnienie	Instytucje kultury		
	Biblioteki i filie	Świetlice gminne i wiejskie	Inne (np. Gminne Ośrodki Kultury, Sportu i Rekreacji, Izby pamięci)
Powiat Inowrocławski	34	35	2
Gmina Dąbrowa Biskupia	1	16	3
Gmina Złotniki Kujawskie	3	15	1
Gmina Rojewo	3	7	-
Gmina Gniewkowo	2	20	1
Gmina Kruszwica	6	27	1
Gmina Janikowo	1	3	4
Gmina Pakość	1	5	1
Gmina Inowrocław	1	27	1

Źródło: Opracowanie Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.

Załącznik nr 8- Gospodarka

Tabela 1 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów w latach 2007-2013						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Województwo Kujawsko-Pomorskie	912	929	880	886	879	897	914
Powiat Inowrocławski	794	820	832	807	800	813	825
Gmina Kruszwica	706	717	725	688	678	699	721
Gmina Janikowo	814	835	815	691	658	672	678
Gmina Gniewkowo	560	606	609	626	649	681	699
Gmina Pakość	791	820	863	856	838	838	838
Gmina Złotniki Kujawskie	738	780	777	783	781	780	799
Gmina Dąbrowa Biskupia	597	638	639	601	574	561	580
Gmina Rojewo	557	561	595	584	516	513	540

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 2 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON według klas wielkości

Jednostka terytorialna	ogółem	Liczba pracujących				
		0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
Województwo Kujawsko-Pomorskie	191252	182493	6947	1594	189	29
Powiat Inowrocławski	13508	12848	524	118	15	3
Gmina Kruszwica	1431	1358	59	11	2	1
Gmina Janikowo	918	875	31	11	1	0
Gmina Gniewkowo	1036	970	57	7	2	0
Gmina Pakość	828	783	34	11	0	0
Gmina Złotniki Kujawskie	728	699	28	1	0	0
Gmina Dąbrowa Biskupia	300	278	19	3	0	0
Gmina Rojewo	257	239	14	4	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 3 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON według klas wielkości - rozkład procentowy

Jednostka terytorialna	Liczba pracujących				
	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
Województwo Kujawsko-Pomorskie	95,42%	3,63%	0,83%	0,10%	0,02%
Powiat Inowrocławski	95,11%	3,88%	0,87%	0,11%	0,02%

Gmina Kruszwica	94,90%	4,12%	0,77%	0,14%	0,07%
Gmina Janikowo	95,32%	3,38%	1,20%	0,11%	0,00%
Gmina Gniewkowo	93,63%	5,50%	0,68%	0,19%	0,00%
Gmina Pakość	94,57%	4,11%	1,33%	0,00%	0,00%
Gmina Złotniki Kujawskie	96,02%	3,85%	0,14%	0,00%	0,00%
Gmina Dąbrowa Biskupia	92,67%	6,33%	1,00%	0,00%	0,00%
Gmina Rojewo	93,00%	5,45%	1,56%	0,00%	0,00%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

Tabela 4 Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową sektora przedsiębiorstw - regiony

WOJEWÓDZTWA	Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową	
	2012	
	w tys. zł	%
POLSKA	5 341 069,8	100,00%
Mazowieckie	1 685 675,3	31,56%
Śląskie	699 889,5	13,10%
Małopolskie	613 994,9	11,50%
Dolnośląskie	494 502,9	9,26%
Podkarpackie	460 350,1	8,62%
Pomorskie	415 372,7	7,78%
Wielkopolskie	264 279,0	4,95%
Łódzkie	185 780,6	3,48%
Kujawsko-pomorskie	116 300,1	2,18%
Lubelskie	108 322,0	2,03%
Świętokrzyskie	84 351,4	1,58%
Warmińsko-mazurskie	80 641,8	1,51%
Zachodniopomorskie	45 323,3	0,85%
Podlaskie	32 377,4	0,61%
Opolskie	27 110,7	0,51%
Lubuskie	26 798,1	0,50%

Źródło: "Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)", Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Tabela 5 Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową sektora przedsiębiorstw- podregiony województwa kujawsko-pomorskiego

WOJEWÓDZTWO PODREGIONY	Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową	
	2012	
	w tys. zł	%
Kujawsko-pomorskie	116 300,1	100,00%
bydgosko-toruński	99 440,5	85,50%
grudziądzki	9 943,0	8,55%

inowrocławski	3 424,3	2,94%
świecki	1 749,2	1,50%
włocławski	1 743,1	1,50%

Źródło: "Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)", Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Tabela 6 Zatrudnienie w działalności B+R sektora przedsiębiorstw (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy - EPC) - regiony

WOJEWÓDZTWA	Zatrudnienie w działalności B+R	
	2012	
	w EPC	%
POLSKA	25750,1	100%
Mazowieckie	7381,0	28,66%
Małopolskie	3240,6	12,58%
Podkarpackie	3112,6	12,09%
Śląskie	2295,3	8,91%
Pomorskie	2136,7	8,30%
Dolnośląskie	2027,9	7,88%
Łódzkie	956,5	3,71%
Kujawsko-pomorskie	896,1	3,48%
Lubelskie	593,3	2,30%
Świętokrzyskie	325,0	1,26%
Zachodniopomorskie	313,8	1,22%
Opolskie	278,5	1,08%
Podlaskie	268,0	1,04%
Warmińsko-mazurskie	205,2	0,80%
Lubuskie	#	-
Wielkopolskie	#	-

oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej

Źródło: "Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)", Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Tabela 7 Zatrudnienie w działalności B+R sektora przedsiębiorstw (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy - EPC)- podregiony województwa kujawsko-pomorskiego

WOJEWÓDZTWO PODREGIONY	Zatrudnienie w działalności B+R	
	2012	
	w EPC	%
Kujawsko-pomorskie	896,1	100,00%
bydgosko-toruński	792,2	88,41%
grudziądzki	62,0	6,92%
włocławski	17,3	1,93%
świecki	13,3	1,48%
inowrocławski	11,3	1,26%

Źródło: "Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)", Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Tabela 8 Zatrudnienie w działalności B+R sektora przedsiębiorstw (w osobach) - regiony

WOJEWÓDZTWA PODREGIONY	Zatrudnienie w działalności B+R	
	2012	
	w osobach	%
POLSKA	32381	100%
Mazowieckie	9102	28,11%
Podkarpackie	4603	14,22%
Małopolskie	3749	11,58%
Śląskie	3163	9,77%
Pomorskie	2368	7,31%
Dolnośląskie	2348	7,25%
Wielkopolskie	2162	6,68%
Łódzkie	1179	3,64%
Kujawsko-pomorskie	1005	3,10%
Lubelskie	815	2,52%
Świętokrzyskie	427	1,32%
Zachodniopomorskie	359	1,11%
Podlaskie	334	1,03%
Opolskie	299	0,92%
Warmińsko-mazurskie	268	0,83%
Lubuskie	200	0,62%

Źródło: "Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)", Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Tabela 9 Zatrudnienie w działalności B+R sektora przedsiębiorstw (w osobach)-podregiony województwa kujawsko-pomorskiego

WOJEWÓDZTWA PODREGIONY	Zatrudnienie w działalności B+R	
	2012	
	w osobach	%
Kujawsko-pomorskie	1005	100,00%
bydgosko-toruński	881	87,66%
grudziądzki	66	6,57%
świecki	19	1,89%
włocławski	26	2,59%
inowrocławski	13	1,29%

Źródło: "Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)", Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Tabela 10 Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2008-2013

Jednostka terytorialna	średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw
------------------------	---

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%	%	%
KUJAWSKO-POMORSKIE	17,6	15,7	13,6	15,4	14,2	11,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Tabela 11 Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzajów wprowadzonych innowacji w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007-2013

Jednostka terytorialna	Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzajów wprowadzonych innowacji						
	KUJAWSKO-POMORSKIE						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%	%	%	%
ogółem	32,70	20,60	17,50	17,91	18,79	17,54	13,60
nowe lub istotnie ulepszone produkty	25,89	16,62	12,92	12,95	15,55	12,84	9,12
nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty	15,80	9,83	6,62	6,56	7,86	4,52	4,53
nowe lub istotnie ulepszone procesy	23,07	15,62	12,90	13,06	13,11	12,43	8,84

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Rolnictwo

Tabela 12 Struktura użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna [ha]	Użytki rolne [ha]					Lasy i grunty leśne [ha]	Pozostałe (zabudowania, drogi, wody, nieużytki i inne)
		Razem	Grunty orne	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe		
Powiat Inowrocławski	122420	93163	82747	785	6262	3369	13284	15973
Gmina Kruszwica	26349	21199	19073	125	1443	558	1217	3933
Gmina Janikowo	9177	7300	7135	33	66	66	135	1742
Gmina Gniewkowo	17926	11492	10591	64	456	381	4764	1670
Gmina Pakość	8618	6570	5716	98	520	236	383	1665
Gmina Żłotniki Kujawskie	13538	11401	9604	278	1128	391	886	1251
Gmina Dąbrowa Biskupia	14688	10563	9502	44	547	470	3037	1088
Gmina Rojewo	11960	8714	6643	52	1340	679	2472	774

Źródło: Dane z Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na dzień 1 stycznia 2014 r.

Załącznik nr 9 Rewitalizacja

Tabela 1 Potrzeby w zakresie realizacji działań rewitalizacyjnych w gminach ORSG Powiatu Inowrocławskiego

Jednostka Terytorialna	Potrzeby w zakresie kontynuacji dalszych działań rewitalizacyjnych do 2020 r.
Kruszwica	<p>Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap III, uporządkowanie infrastruktury podziemnej. Porządkowanie przestrzeni publicznej w obszarze zdegradowanej tkanki miejskiej ma na celu przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców a także ich zaangażowanie w rozwój społeczno-gospodarczy. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura generuje integrację mieszkańców i zapobiega powstawaniu społecznych gett.</p> <p>Konieczna jest budowa pływalni w Kruszwicy wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowa infrastruktury żeglarskiej na Jeziorze Gopło, Osiedlowego parku wypoczynku i rekreacji z drogami dojazdowymi i parkingami.</p>
Gniewkowo	<p>Rewitalizacja Parku Wolności poprzez budowę Centrum rekreacyjno-sportowego – amfiteatr; rozbudowa stadionu im. M. Teppera, zagospodarowanie zielonej Przestrzeni wraz z modernizacją nawierzchni ul. Parkowej oraz budową parkingu, zagospodarowanie „Góry Czarownic” i budowa fontanny na placu Rynku wraz z modernizacją nawierzchni ul. Kątnej i Spokojnej, tworzenie małej architektury nawiązującej do dawnego wyglądu miasta; budowa ciągu komunikacyjnego łączącego ul. Piasta z ul. Inowrocławską wraz z modernizacją parkingów przy ul. Dreckiego i sklepie Milla, ciągów pieszych i drogowych oraz modernizacja nawierzchni ul. Dreckiego oraz chodnikiem przy ul. Inowrocławskiej, modernizacja nawierzchni ul. 17 Stycznia wraz z modernizacją parkingu przy gimnazjum, nawierzchni ul. Ogrodowej, nawierzchni Osiedla Toruńskiego w Gniewkowie, nawierzchni ul. Kwiatowej, nawierzchni ul. Piasta, budowa parkingu dla autokarów przy drodze krajowej na potrzeby Szlaku Piastowskiego; modernizacja nawierzchni ul. Paderewskiego, modernizacja dróg osiedlowych Chrzastowo I; modernizacja ul. Kolejowej; modernizacja drogi gminnej Zajezerze-Suchatówka; modernizacja drogi gminnej Gniewkowo-Wielowieś-Wierzchosławice; budowa skateparku przy ulicy Piasta w Gniewkowie.</p>
Janikowo	<p>Rewitalizacja obszaru poprzemysłowego obejmującego teren po byłej Cukrowni Janikowo wraz z zabudową mieszkaniową i infrastrukturą techniczną, zagospodarowanie linii brzegowej jeziora pakoskiego na potrzeby sportu i rekreacji poprzez budowę infrastruktury sanitarnej ograniczającej emisję zanieczyszczeń do środowiska, socjalnej oraz parkingów dla osób korzystających z wypoczynku i uprawiających sporty wodne, rewitalizacja obszaru rodzinnych ogrodów działkowych jako zaplecza dla wypoczynku, rekreacji i źródła zdrowej żywności dla osób starszych i rodzin o niskich dochodach, szkolenia i praktyczna nauka zawodu, wdrażanie umiejętności nabywania oraz podnoszenia kompetencji zawodowych umożliwiające zatrudnienie u lokalnych pracodawców (przemysł meblowy i usługi).</p>
Pakość	<p>Przebudowa systemu dróg lokalnych przebudowa drogi gminnej relacji Rybitwy – Gorzany, Przebudowa ulicy Żabiej w Pakości wraz z zagospodarowaniem terenów nadbrzeżnych Noteci, które to działanie powinno przyczynić się do fizycznej, gospodarczej i społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów miasta Pakość. Udostępnienie zrewitalizowanych terenów nadrzecznych dla sfery usług stanowić będzie ważny element wsparcia dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, a także planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.</p>

Źródło: Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji gmin.

Załącznik nr 10- Wnioski z warsztatów planowania strategicznego

OBSZAR: SFERA SPOŁECZNA

L.P.	Bariery rozwojowe/problemy	Wyzwania rozwojowe/potrzeby	Gmina
Rynek pracy i bezrobocie			
1.	<ul style="list-style-type: none"> – narastający problem bezrobocia – brak nowych miejsc pracy – utrudnione szanse na zatrudnienie ludzi młodych 	<ul style="list-style-type: none"> – działania przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia – aktywizacja społeczno-zawodowa osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem poprzez stworzenie warunków i pomoc w utworzeniu spółdzielni socjalnej. 	Gmina Kruszwica
2.	-brak motywacji społeczeństwa do podjęcia pracy, zbyt mała ilość ofert pracy, niskie wykształcenie, brak przygotowania do zawodu	-stworzenie dogodnych warunków rozwojowych dla nowych przedsiębiorstw, bieżąca współpraca z PUP, udział w projektach aktywizujących zawodowo społeczeństwo	Gmina Gniewkowo
3.	<ul style="list-style-type: none"> - brak ofert pracy, - niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, - niska aktywność zawodowa osób bezrobotnych, - niezadowalające wsparcie doradczo – szkoleniowe dla osób poszukujących pracy oraz zainteresowanych otwarciem działalności gospodarczej, - niezadowalające skomunikowanie Pakości oraz obszarów wiejskich gminy z największymi miastami województwa jako bariera uniemożliwiająca dojazdy do pracy 	<ul style="list-style-type: none"> -pozyskanie inwestorów i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy, - stosowanie ulg podatkowych dla nowotworzonych na terenie gminy podmiotów gospodarczych, zapewniających określoną liczbę nowych miejsc pracy, - kształcenie ustawiczne i podnoszenie kwalifikacji ludności dorosłej, - prowadzenie „promocji zatrudnienia” – zachęcanie ludności do podejmowania pracy oraz do większej elastyczności na rynku pracy, - rozwój transportu publicznego, umożliwiającego wyjazdy do pracy poza teren gminy, - rozwój opieki przedszkolnej ułatwiający aktywizację zawodową kobiet, - organizacja warsztatów dla osób zainteresowanych tworzeniem działalności gospodarczej, - poprawa komunikacji publicznej w Pakości oraz na 	Gmina Pakość

		terenach wiejskich gminy w celu ułatwienia dojazdu do największych miast województwa	
4.	- mała ilość dużych przedsiębiorstw dających zatrudnienie	- podnoszenie kwalifikacji ludzi bezrobotnych; - zwiększenie pewności siebie wśród osób długotrwale bezrobotnych	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	-brak miejsc pracy, wysokie bezrobocie	-stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-zbyt mała ilość miejsc pracy	-przyciągnięcie inwestorów, tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje, ulgi podatkowe dla potencjalnych przedsiębiorców	Gmina Rojewo
Pomoc społeczna			
1.	<ul style="list-style-type: none"> - bezdomność zagrażająca wykluczeniu społecznemu. - problemy społeczno-zawodowe osób o niskim statusie przygotowania zawodowego. - złe warunki mieszkaniowe rodzin, osób o niskim poziomie ekonomicznym z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba uruchomienia schroniska dla osób bezdomnych i realizacja programu indywidualnego wychodzenia z bezdomności. - poprawa warunków mieszkaniowych dla osób najuboższych w formie lokali socjalnych, komunalnych i mieszkań chronionych. 	Gmina Kruszwica
2.	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba pomieszczeń w siedzibie OPS - przełudnienie - możliwości swobodnego prowadzenia spotkań interdyscyplinarnych, indywidualnych rozmów z klientami itp. - brak miejsca na organizację wsparcia w postaci darów żywnościowych - brak lokalu dla wsparcia dziennego osób starszych - brak wolontariatu działającego na rzecz opieki nad osobami starszymi 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków lokalowych OPS - utworzenie klubu/ domu dziennego pobytu dla osób starszych - zwiększenie / pozyskanie dodatkowych środków na realizację zadań w obszarze pomocy instytucjonalnej dla osób starszych - brak wolontariatu działającego na rzecz opieki nad osobami starszymi - zatrudnienie osób -specjalistów w zakresie pracy z osobami starszymi - dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników - stworzenie sieci usług w zakresie opieki domowej 	Gmina Janikowo

		niedofinansowanej z zewnątrz	
3.	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba pomieszczeń w siedzibie OPS - przeludnienie - możliwości swobodnego prowadzenia spotkań interdyscyplinarnych, indywidualnych rozmów z klientami itp. - brak miejsca na organizację wsparcia w postaci darów żywnościowych - brak lokalu dla wsparcia dziennego osób starszych - brak wolontariatu działającego na rzecz opieki nad osobami starszymi - bierność klientów pomocy społecznej, małe zaangażowanie tej grupy osób w rozwiązywanie własnych problemów - zagrożenia patologiami społecznymi – przemoc, przemoc w rodzinie, narkomania, alkoholizm, uzależnienia od hazardu, lekomania - starzejące się społeczeństwo – konieczność umieszczania w domach pomocy społecznej - brak inicjatywy ze strony służby zdrowia dot. leczenia i profilaktyki chorób psychicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmoczenie aktywności służby zdrowia w obszarze pomocy lekarskiej osób chorych psychicznie - poprawa warunków lokalowych OPS - utworzenie klubu/ domu dziennego pobytu dla osób starszych - zwiększenie / pozyskanie dodatkowych środków na realizację zadań w obszarze pomocy instytucjonalnej dla osób starszych - brak wolontariatu działającego na rzecz opieki nad osobami starszymi - zatrudnienie osób -specjalistów w zakresie pracy z osobami starszymi - dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników - stworzenie sieci usług w zakresie opieki domowej niedofinansowanej z zewnątrz - utworzenie lokalnych klubów pracy - wdrożenie programów w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym - aktywizowanie środowiska lokalnego poprzez organizację imprez lokalnych, spotkań, prelekcji itp. 	Gmina Janikowo
4.	-długotrwałe korzystanie społeczeństwa z przyznanych świadczeń, uzależnienie się od udzielanej pomocy, zbyt małe środki finansowe przeznaczone na pomoc społeczną, asystentów i opiekunów rodziny	-udział w projektach i programach dających społeczeństwu szansę na usamodzielnienie, objęcie pomocą większej ilości najbardziej potrzebujących osób	Gmina Gniewkowo
5.	<ul style="list-style-type: none"> - znaczny wzrost liczby ludności starszej – wzrost potrzeb osób starych – opiekuńczo – pielęgnacyjnych i finansowych, - wysoki wskaźnik bezrobocia na terenie Gminy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, - wzrost zjawiska bezdomności na 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój opieki społecznej ukierunkowanej na najstarsze grupy wiekowe, - rozwój placówek wsparcia dziennego pobytu dla osób starszych, w tym utworzenie domu dziennego pobytu - wsparcie dla rozwoju 	Gmina Pakość

	<p>terenie Gminy Pakość;</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak mieszkań chronionych i lokali socjalnych na terenie Gminy, - stały wzrost liczby klientów pomocy społecznej i wzrost wypłacanych świadczeń, - wzrost liczby osób uzależnionych 	<p>komercyjnych placówek opiekuńczych dla ludności starszej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - tworzenie programów ułatwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych, - zapobieganie patologii wśród młodzieży (narkomania, alkoholizm, przemoc), - utworzenie centrum integracji społecznej lub klubów integracji społecznej w gminie 	
6.	- brak infrastruktury (ŚDS i ZOL)	- powstanie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i osób starszych	Gmina Złotniki Kujawskie
7.	-brak środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	- pozyskanie środków finansowych na utworzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Gmina Dąbrowa Biskupia
8.	ograniczona współpraca między partnerami i instytucjami działającymi w społeczności lokalnej i poza nią	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie obecnych uwarunkowań prawnych oraz możliwości poszczególnych instytucji, Stworzenie odpowiednich warunków do sprawnej komunikacji między partnerami, ściśła współpraca pomiędzy jednostkami działającymi w sferach: edukacji, ochrony zdrowia, rynku pracy, kultury, bezpieczeństwa 	Gmina Rojewo
Ochrona zdrowia			
1.	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczony dostęp do opieki stomatologicznej, rehabilitacyjnej, specjalistycznej – niewystarczająca profilaktyka zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> – podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności i rodzajów świadczonych usług medycznych – realizacja partnerskich programów promocji zdrowia i profilaktyki 	Gmina Kruszwica
2.	- zbyt wysokie koszty utrzymania służby zdrowia, niewystarczające środki finansowe potrzebne na niezbędne badania dla	- udział w projektach zdrowotnych obejmujących społeczeństwo lokalne, prowadzenie systematycznych	Gmina Gniewkowo

	mieszkańców, niska świadomość społeczeństwa dotycząca potrzeby udziału w programach zdrowotnych	akcji badań profilaktycznych, edukacja zdrowotna społeczeństwa	
3.	- wzrost zapotrzebowania na opiekę, w szczególności specjalistyczne świadczenia zdrowotne i socjalne, - ograniczona dostępność do lekarzy specjalistów, - zwiększenie zachorowalności na choroby układu krążenia i choroby nowotworowe	- rozwój opieki zdrowotnej ukierunkowanej na najstarsze grupy wiekowe, - rozwój działalności rehabilitacyjnej, kierowanej zarówno do osób starszych i niepełnosprawnych jak i związanej z procesem leczenia schorzeń, leczenia po urazach, kontuzjach itp. - budowa centrum rehabilitacji, - zapewnienie dostępu na terenie gminy do lekarzy specjalistów, - wdrażanie programów prozdrowotnych i profilaktycznych	Gmina Pakość
4.	- brak środków finansowych na sfinansowanie programów profilaktycznych	- potrzeba uświadamiania ludności wiejskiej o braniu udziału w badaniach profilaktycznych	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	-brak funduszy na zakup sprzętu medycznego i badań oraz szczepień	-zwiększenie ilości badań laboratoryjnych i obrazowych oraz badań profilaktycznych i szczepień, stworzenie domu opieki dziennej dla osób starszych i niepełnosprawnych	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-negatywne nastawienie społeczeństwa gminy do niektórych badań profilaktycznych	-profilaktyka w zakresie ochrony zdrowia.	Gmina Rojewo
Edukacja			
1.	– brak wystarczającej oferty edukacyjnej w zakresie szkolnictwa zawodowego – niewystarczające doradztwo edukacyjno-zawodowe – problem wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci z terenów wiejskich – brak wystarczającej oferty zajęć pozalekcyjnych dla uczniów – brak wystarczających kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii	– programy w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego – zajęcia wspierające uczniów potrzebujących dodatkowej pomocy w nauce, – dodatkowe zajęcia z uczniem zdolnym, – organizacja wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, – pomoc psychologiczna i pedagogiczna w szkołach, – wspomaganie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym	Gmina Kruszwica

		<ul style="list-style-type: none"> – podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli ukierunkowane na wykorzystanie nowoczesnych technologii – wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci z obszarów wiejskich 	
2.	<p>-brak środków budżetowych na sukcesywne wyposażanie szkół/przedszkola w nowoczesne pomoce dydaktyczne.</p> <p>- brak środków finansowych na modernizację obiektów placówek oświatowych, zwłaszcza szkół podstawowych, które od 1 września 2016 r. staną się zespołami szkolno-przedszkolnymi.</p> <p>- brak kompetencji u dyrektorów szkół/przedszkola pozwalających na wykorzystanie środków z programów operacyjnych Unii Europejskiej przeznaczonych na rozwój szkół.</p>	<p>-poprawa jakości kształcenia, poprzez upowszechnianie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnej, wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne.</p> <p>-konieczność dostosowania lokali, w których jest prowadzone przedszkole utworzone w wyniku przekształcenia oddziału przedszkolnego lub oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkole podstawowej do wymagań ochrony przeciwpożarowej.</p> <p>- możliwość pozyskania środków unijnych przez szkoły na zakup sprzętu, wyposażenia, zajęcia dodatkowe dla uczniów, doskonalenie nauczycieli.</p>	Gmina Janikowo
3.	-malejąca liczba dzieci, zbyt niskie środki finansowe na edukację, wzrastająca liczba dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi	-ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej, podnoszenie jakości usług dla uczniów, poszerzanie wachlarza zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych, dydaktyczno-wychowawczych, specjalistycznych	Gmina Gniewkowo
4.	<p>- rosnące koszty utrzymania systemu oświaty na wysokim poziomie,</p> <p>- niedostateczna identyfikacja pożądaných kierunków kształcenia,</p> <p>- brak na terenie gminy placówki kształcenia dla dorosłych</p>	<p>- opracowanie i realizacja w gminnych placówkach oświatowych programu promocji nauk ścisłych oraz intensywnej nauki języków obcych,</p> <p>- zapewnienie bardzo wysokiego poziomu kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym</p>	Gmina Pakość
5.	-brak środków finansowych	-obowiązek przedszkolny i potrzeby z tym związane Edukacja zawodowa	Gmina Dąbrowa Biskupia

6.	<p>-niski poziom wykształcenia wśród mieszkańców obszarów wiejskich, brak pracy poza sektorem rolnictwa</p> <p>-brak odpowiedniej kadry diagnozującej indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów</p>	<p>-podniesienie poziomu edukacji społeczeństwa z obszarów wiejskich poprzez upowszechnianie wykształcenia średniego i wyższego,</p> <p>-zatrudnienie w szkołach psychologa w celu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów</p>	Gmina Rojewo
Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego			
1.	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczony dostęp do tradycji i dziedzictwa kulturowego – brak wystarczającej oferty kulturalnej – brak wystarczającej tożsamości lokalnej mieszkańców – problem niszczących zbiorów muzealnych 	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja muzeum – interaktywnego centrum edukacji historycznej i regionalnej – organizacja imprez promujących kujawskie tradycje ludowe i dziedzictwo kulturowe – realizowanie ścieżek edukacyjnych, promujących tradycje i dziedzictwo kulturowe 	Gmina Kruszwica
2.	-zbyt niskie środki finansowe na organizację wydarzeń kulturowych	-poszerzanie oferty związanej z ochroną dziedzictwa kulturowego, poszerzanie oferty kulturowej dla wszystkich grup wiekowych, pozyskiwanie środków finansowych	Gmina Gniewkowo
3.	<ul style="list-style-type: none"> - brak atrakcyjnej oferty kulturalnej dla mieszkańców całej gminy, - niezadowalająca liczba imprez promujących tradycje ludowe gminy i regionu, - niedostateczne wykorzystanie świetlic wiejskich do działań w sferze kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i realizacja programu kulturalnego dla mieszkańców gminy, - intensyfikacja współpracy Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości z przedstawicielami środowisk wiejskich w zakresie realizacji imprez kulturalnych na terenach wiejskich, - ochrona dziedzictwa kulturowego Kalwarii Pakoskiej, w tym w szczególności utworzenie ścieżki edukacyjnej promującej walory historyczno – przyrodnicze Kalwarii Pakoskiej 	Gmina Pakość
4.	<ul style="list-style-type: none"> - poprawny i zły stan zabytków; - zły sposób wykorzystania 	- zainteresowanie inwestorów w odrestaurowanie zabytków;	Gmina Złotniki

	zabytków i świetlic na cele publiczne.	- zatrudnienie większej liczby opiekunów świetlic.	Kujawskie
5.	-brak środków finansowych na zapewnienie zarówno doznań kulturalnych dla mieszkańców jak i położenie gminy, której mieszkańcy mają utrudniony dostęp do kultury wyższej – opera teatr itp. -brak możliwości wystarczającego finansowania odnowy zabytków, oraz dziedzictwa kulturowego. Brak zaangażowania społecznego w podtrzymywanie tradycji kulturowych	-pobudzenie tożsamości lokalnej. - udostępnienie szerokiej gamy wydarzeń kulturowych i kulturalnych. -umożliwienie mieszkańcom uczestniczenia w wydarzeniach w dużych ośrodkach. -dostosowanie oferty do zmieniającego się społeczeństwa zwłaszcza w związku ze zwiększeniem się liczby osób starszych.	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-niedostateczna ochrona	-ustanawianie nowych form ochrony poprzez tworzenie parków, rezerwatów	Gmina Rojewo
Turystyka			
1.	– niewystarczająca promocja i rozwój turystyki opartej na istniejącym potencjale lokalnym, – niewystarczająca oferta turystyczna ograniczająca generowanie nowych miejsc pracy,	- poszerzenie i promocja oferty turystycznej: – rewitalizacja miasta, – promocja i oznakowanie szlaków turystycznych, – rozwój turystyki historycznej, wodnej i agroturystyki, – rozwój turystyki oparty na istniejącym potencjale lokalnym,	Gmina Kruszwica
2.	-zbyt niski udział społeczeństwa w aktywnym spędzaniu czasu wolnego i korzystaniu z elementów turystycznych gminy z uwagi na brak odpowiedniej infrastruktury technicznej, -brak środków finansowych przeznaczonych na turystykę	- poszerzanie oferty turystycznej gminy, organizacja różnego rodzaju zajęć, wyjazdów krajoznawczych, - tworzenie warunków i inicjowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego	Gmina Gniewkowo
3.	- ograniczone środki finansowe przeznaczone na promowanie turystyki w gminie, - baza gastronomiczna niedostosowana do potrzeb turystów pod względem oferty i organizacji (ukierunkowanie na imprezy okolicznościowe), - niewielka świadomość potencjalnych turystów o atrakcjach turystycznych gminy, w szczególności o Parku	- opracowanie i realizacja programu promowania atrakcji turystycznych gminy, - rozwój usług gastronomicznych na terenie Pakości, - promowanie oraz turystyczne wykorzystanie Parku Kulturowego Kalwaria Pakoska, - skuteczne promowanie innych produktów turystycznych na terenie gminy (w szczególności kościoł w Kościelcu),	Gmina Pakość

	Kulturowym Kalwaria Pakoska	- rozwój działalności ukierunkowanych na obsługę turystyki, - opracowanie i realizacja koncepcji programu turystycznego mającego na celu wydłużenie pobytu turystów w Pakości	
4.	- brak turystów odwiedzających teren naszej gminy.	- zachęta turystów do odwiedzania naszego malowniczego terenu.	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	-mała znajomość miejsc atrakcyjnych turystycznie, -mała liczba osób zwiedzających.	-oznakowanie obiektów turystycznych, promocja ciekawych miejsc, Większa aktywność mieszkańców w dziedzinie turystyki	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-niskie dochody przyczyną rezygnacji z turystyki	-potrzeba programu w dziedzinie rozwoju turystyki	Gmina Rojewo
Sport			
1.	– niedostateczne zaspokojenie potrzeb rozwoju kultury fizycznej mieszkańców – ograniczone możliwości finansowe klubów sportowych i stowarzyszeń – utrudniony dostęp dla mieszkańców wsi do bazy sportowej	– rozbudowa bazy sportowej – przygotowanie projektów zajęć sportowych poprawiających zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców – zaangażowanie w nowe projekty organizacji sportowych, kulturalnych, społecznych	Gmina Kruszwica
2.	-niska aktywizacja mieszkańców	-ciągle poszukiwanie talentów sportowych wśród dzieci i młodzieży, organizacja zajęć sportowych, upowszechnianie zdrowego stylu życia	Gmina Gniewkowo
3.	- ograniczona aktywność fizyczna mieszkańców gminy	- przyjęcie i realizacja programów promujących aktywność fizyczną i zdrowy styl życia wśród mieszkańców, - opracowanie i realizacja w gminnych placówkach oświatowych programu rozwoju aktywności sportowej	Gmina Pakość
4.	- słaba aktywność mieszkańców do uprawiania sportu i różnorodnej aktywności fizycznej	- potrzeba rozszerzenia działalności klubów o nowe sekcje np. LA, siatkówka, piłka ręczna; - uświadomienie młodzieży i osobom dorosłym celowości i	Gmina Złotniki Kujawskie

		<p>znaczenia aktywności fizycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienia większej ilości osób zajmujących się sportem; - organizacja klubów turystyki pieszej i rowerowej. 	
5.	-zbyt mała aktywność dzieci, młodzieży oraz osób starszych w życiu sportowym	- zwiększenie atrakcyjnej oferty sportowej zwłaszcza dla osób starszych. Wykorzystywanie możliwości pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł.	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-słaba chęć integracji wśród mieszkańców, Brak wystarczającej wiedzy na temat pozytywnych skutków uprawiania sportu,	-podnoszenie poziomu wiedzy wśród mieszkańców na tematy związane z pozytywnymi skutkami uprawiania sportu. Poprzez spotkania, imprezy sportowo-rekreacyjne, integracyjne	Gmina Rojewo
Organizacje pozarządowe/Współpraca wielosektorowa			
1.	– ograniczone możliwości finansowe projektów w sferze społecznej	– zorganizowanie funduszków wsparcia i funduszy pożyczkowych	Gmina Kruszwica
2.	- bariery finansowe na realizację zadań w dziedzinie kultury i edukacji, słaba współpraca między organizacjami pozarządowymi	-aktywizacja środowisk skupionych w organizacjach pozarządowych, pozyskiwanie środków finansowych na wsparcie	Gmina Gniewkowo
3.	<ul style="list-style-type: none"> - niewielka liczba organizacji pozarządowych statutowo realizujących zadania o charakterze publicznym, - niewystarczające wykorzystanie potencjału działających organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu rozwoju lokalnego, - brak wypracowania modelu sprawnej komunikacji pomiędzy administracją publiczną, a organizacjami pozarządowymi 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym poprzez tworzenie zachęt do powierzania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, - inicjowanie i wspieranie grup samopomocowych, obywatelskich oraz lokalnych partnerstw, - wypracowanie nowego modelu współpracy pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi, - utworzenie stowarzyszeń prowadzących działania na rzecz osób starszych 	Gmina Pakość
4.	- niska aktywność społeczności lokalnej	- potrzeba zachęty mieszkańców aby częściej angażowali się w tworzenie i uczestniczenie w organizacjach i stowarzyszeniach	Gmina Złotniki Kujawskie

		działających na terenie gminy.	
5.	-zbyt mała liczba organizacji pozarządowych, co za tym idzie mała aktywność społeczna i mała liczba inicjatyw oddolnych na które gmina mogłaby odpowiedzieć lub wesprzeć.	--przygotowanie ośrodka wsparcia dla ngo. Zwiększenie dotacji na działalność ścisła współpraca w zakresie potrzeb społecznych. Stworzenie możliwości powstawania nowych ngo.	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	- słaby stopień samoorganizacji społecznej, - Niska aktywność istniejących organizacji	- brak pieniędzy barierą dla rozwoju organizacji	Gmina Rojewo

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.

OBSZAR: GOSPODARKA

L.P.	Bariery rozwojowe/problemy	Wyzwania rozwojowe/potrzeby	Gmina
Gospodarka			
1.	– brak wykwalifikowanej kadry pracowniczej	– wsparcie szkolnictwa zawodowego – konieczność budowy obwodnicy Kruszwicy w ciągu komunikacyjnym DK 62	Gmina Kruszwica
2.	Niedostateczna ilość sieci infrastruktury technicznej: kanalizacji sanitarnej, gazowej	-pozyskanie nowych inwestorów, stworzenie warunków powstania nowych przedsiębiorstw, systematyczne opracowywanie planów miejscowych	Gmina Gniewkowo
3.	- brak typowych terenów inwestycyjnych na terenie gminy, - słaby poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych znacznej części mieszkańców gminy, - niezadowalające wykorzystanie Parku Kulturowego Kalwaria Pakoska dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Pakości, - słabe wykorzystanie nowych instrumentów pobudzania rozwoju gospodarki	- wyznaczenie terenów inwestycyjnych w tworzonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, - uzbrojenie w infrastrukturę terenów inwestycyjnych, - pozyskanie inwestorów i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy, - utworzenie Centrum Obsługi Inwestorów, - kształcenie ustawiczne i podnoszenie kwalifikacji ludności dorosłej, - aktywizacja gospodarcza związana z funkcjonowaniem Parku Kulturowego „Kalwaria Pakoska” oraz terenów inwestycyjnych w m. Giebnia, - wsparcie rozwoju przedsięwzięć ekonomii społecznej, w szczególności poprzez organizowanie we współpracy z uczelniami wyższymi warsztatów i szkoleń z tego zakresu, - promocja gospodarcza obejmująca opracowanie banku danych gospodarczych – regularnie uaktualnianej bazy danych o przedsiębiorcach oraz	Gmina Pakość

		terenach i możliwościach inwestycyjnych	
4.	- mała ilość terenów inwestycyjnych - mała liczba dużych przedsiębiorstw	- potrzeba promocji i zachęty inwestorów do stworzenia swojego zakładu na terenie gminy	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	-zbyt wysokie koszty utrzymania	- stworzenie odpowiednich warunków do otwierania nowych przedsiębiorstw i ich rozwoju	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-brak terenów inwestycyjnych	-potrzeba budowy przemysłu rolno-spożywczego	Gmina Rojewo
Rolnictwo/sektor rolno-spożywczy			
1.	– słaba jakość dróg dojazdowych do pól i gospodarstw rolnych	– budowa, przebudowa dróg	Gmina Kruszwica
2.	- rozdrobniona produkcja rolna. -brak prężnie działających organizacji producentów rolnych. -duża liczba gospodarstw o pow. do 5 ha. - Niski poziom opadów atmosferycznych. -Nieuregulowane stosunki wodne w glebie.	Wsparcie procesów dywersyfikacji dochodów rodzin rolniczych. Przekwalifikowania rolników i członków ich rodzin . Upowszechnianie dobrych przykładów rozwoju produkcji rolnej. Wprowadzanie systemów nawodnień upraw rolniczych. Modernizacja infrastruktury drogowej na obszarach wiejskich	Gmina Janikowo
3.	-trudności w zbyciu produktów rolnych	-dalszy rozwój przemysłu rolno-spożywczego, stworzenie warunków do powstania nowych firm z sektora rolno-spożywczego	Gmina Gniewkowo
4.	- nadmiar siły roboczej w rolnictwie, - słabe wykorzystanie potencjału rolniczego gminy, w szczególności związanego z rolnictwem ekologicznym, - brak odpowiedniej promocji lokalnej produkcji roślinnej i zwierzęcej, - brak upraw dalece wyspecjalizowanych, - zbyt małe wsie by stanowiły potencjał dla rozwoju przedsiębiorczości i usług	- przygotowanie i promowanie terenów inwestycyjnych z przeznaczeniem dla działalności związanej z przetwórstwem żywności i przemysłem spożywczym, - wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego, - wspieranie rozwoju przetwórstwa produktów rolnych, - udział oraz tworzenie programów ułatwiających uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych dla ludności dorosłej z terenów wiejskich, - realizacja programów doradztwa	Gmina Pakość

		rolniczego poprzez udzielanie pomocy instytucjonalnej rolnikom i przedsiębiorcom działającym w branżach związanych z rolnictwem,- rozwój opieki przedszkolnej na obszarach wiejskich ułatwiający, w szczególności kobietom, podejmowanie pracy	
5.	<ul style="list-style-type: none"> wysoka cena ziemi brak możliwości zakupu ziemi brak dogodnych warunków kredytowania zakupów ziemi mały wpływ na ceny końcowe produktów rolnych słaby rozwój grup producenckich brak stabilizacji cen skupu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie nowoczesnych gospodarstw rolnych rozwój edukacji rolniczej / doradztwo, e-learning/ popularyzacja sprzedaży własnych produktów rolnych bezpośrednio w gospodarstwie 	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	- brak stabilności cen produktów rolnych	-nowe rynki zbytu	Gmina Rojewo

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.

OBSZAR: INFRASTRUKTURA

L.P.	Bariery rozwojowe/problemy	Wyzwania rozwojowe/potrzeby	Gmina
Infrastruktura drogowa			
1.	<p>-Wiele dróg różnej kategorii wymaga przebudowy, remontu. Bezpośrednim czynnikiem wpływającym na obciążenie sieci drogowej jest szybki wzrost motoryzacji indywidualnej i znaczny wzrost ruchu wynikający z dynamicznie rozwijającej się gospodarki rynkowej w tym rolnictwa.</p> <p>Te czynniki oraz wieloletnie niedoinwestowanie drogownictwa ograniczyły możliwość utrzymania odpowiedniego standardu technicznego poszczególnych kategorii dróg. Dotyczy to wielu dróg w zakresie nienormatywnych parametrów geometrii trasy, skrzyżowań, szerokości jezdni i poboczy oraz nośności i jakości nawierzchni. Wysokie natężenie ruchu pojazdów, na nieprzystosowanych do niego drogach i ulicach, obniża poziom bezpieczeństwa jego uczestników. Obrazuje go wysoka śmiertelność osób uczestniczących w wypadkach komunikacyjnych. Zwłaszcza miasto Kruszwica nie jest przystosowane do obecnego poziomu zmotoryzowania ludności. Poziom komunikacyjny zatłoczenia ulic, w okresach najwyższego natężenia ruchu, powoduje</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa dostępności komunikacyjnej miasta i gminy Kruszwica poprzez dostosowanie dróg lokalnych do sieci dróg wojewódzkich i krajowych warunkujących rozwój przedsiębiorczości, – możliwość szybszego i bezpieczniejszego komunikowania się ze sobą obszarów miejsko-wiejskich Gminy poprzez poprawę stanu technicznego dróg lokalnych powiązania z obszarami miasta i gminy – poprawa bezpieczeństwa jazdy pojazdami i związane z tym zmniejszenie liczby kolizji i wypadków, – zmniejszenie liczby uszkodzeń pojazdów związanych ze złą nawierzchnią – budowa obwodnicy Kruszwicy w ciągu komunikacyjnym DK 62 – poprawa stanu dróg dojazdowych (nieutwardzonych) do pól 	Gmina Kruszwica

<p>zakłócenia płynności komunikacji. Intensywnie eksploatowane drogi ulegają przyspieszonemu zużyciu. Niepodejmowanie działań dostosowujących drogi i ulice do obecnego ich użytkowania, pogłębiać będzie ich degradację techniczną szczególnie konieczna jest budowa obwodnicy w ciągu DK 62. Komunikacja w dużej mierze ograniczona jest ze względu na zły stan nawierzchni dróg zarówno krajowych, wojewódzkich powiatowych, jak i gminnych. Na komfort i czas podróży znaczący wpływ mają również częste remonty powodujące utrudnienia w ruchu. Analiza istniejącego stanu infrastruktury drogowej na terenie gminy wskazuje na potrzebę podejmowania działań w celu poprawy stanu dróg. Niezadowalający stan techniczny dróg gminnych na terenie gminy Kruszwica powoduje konieczność podjęcia działań zmierzających do dostosowania dróg do standardów UE. Funkcjonujące nawierzchnie wybudowane w latach ubiegłych nie były dostosowane do obecnego natężenia ruchu drogowego oraz dzisiejszych obciążeń. Również używane w przeszłości materiały i technologie nie są obecnie wystarczające. Dlatego niezbędna staje się przebudowa obecnej infrastruktury drogowej. Stan istniejący jest</p>		
--	--	--

	powodem niskiej atrakcyjności konkurencyjnej i inwestycyjnej gminy. Ogranicza możliwość przyciągnięcia do gminy inwestycji gospodarczych, co wpływa negatywnie na sytuację na lokalnym rynku pracy. Tereny o rozwiniętej infrastrukturze stanowią naturalny atut konkurencyjny regionu, gwarantujący powodzenie w biznesie.		
2.	-utwardzenia wymagają drogi gminne prowadzące szczególnie do nowych osiedli w mieście oraz na terenie gminy w większości do gruntów rolnych.	-	Gmina Janikowo
3.	-zbyt mało środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie inwestycji drogowych	-systematyczna realizacja zadań dot. modernizacji i przebudowy dróg gminnych	Gmina Gniewkowo
4.	- brak obwodnicy Pakości, - ograniczone środki finansowe, - zły stan techniczny dróg powiatowych na terenie gminy, - konieczność utwardzenia gruntowych dróg gminnych	- budowa obwodnicy Pakości w przebiegu dróg wojewódzkich nr 251 i nr 255, - budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy, - poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie gminy	Gmina Pakość
5.	- za niskie fundusze na rozwój dróg, a za duże potrzeby	- potrzeba modernizacji dróg gminnych i budowy przepustów; - potrzeba budowy ścieżek rowerowych; - potrzeba budowy chodników w wielu miejscowościach.	Gmina Złotniki Kujawskie
6.	-brak finansów	-modernizacja dróg gminnych, utwardzanie nawierzchni dróg gruntowych kruszywem kamiennym, realizacja nawierzchni bitumicznych na drogach utwardzonych kruszywem kamiennym, - potrzeba frezowania nawierzchni	Gmina Dąbrowa Biskupia

		na drodze wojewódzkiej Gniewkowo – Dąbrowa Biskupia – zwłaszcza odcinek Stanomin	
7.	-brak ścieżek rowerowych	-potrzeba bezpośredniego połączenia komunikacyjnego z aglomeracją bydgosko-toruńską	Gmina Rojewo
Infrastruktura ochrony środowiska: - sieć gazowa -sieć wodno-kanalizacyjna -sieć energetyczna			
1.	Sieć wodno-kanalizacyjna: – -brak całkowitego zwodociągowania gminy, – -stara infrastruktura wodno- kanalizacyjna wybudowana przed 1990r. wymagająca częstych remontów, – -chaotyczny przebieg sieci kanalizacyjnej (często pod budynkami, ogrodami, podwórkami), zastosowanie różnych materiałów, brak gradacji średnic przewodów, błędy projektowe (podłączenia bezpośrednio do kanałów, bez pośrednictwa studzienek), – -rozproszone osadnictwo utrudniające zapewnienie odpowiedniego poziomu infrastruktury technicznej, – -bardzo niska świadomość ekologiczna – -malejąca systematycznie liczba ludności w gminie	Sieć wodno-kanalizacyjna: – budowa sieci wodociągowych w miejscowościach Brześć, Karsk, Witowice, Witowiczki, Kobylniki, Roźniaty, Gocanowo Gocanówko, Rusinowo, Głębokie, Złotowo, Mietlica ok.70km. – budowa ok. 25km sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Chełmce Chełmiczki, Morgi, Sławsk Wielki, Bachorce, Kobylnica, Grodztwo. – budowa sieci wodociągowych w Kruszwicy ok. 2 km (nowopowstające działki budowlane) – budowa sieci kanalizacyjnej w Kruszwicy ok.2.5 km (ul. Mickiewicza, ul. Biwakowa, ul. Poznańska, ul. Promienna, nowopowstające działki budowlane) – modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy Kruszwica – budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Kruszwica

2.	-wysokie koszty utrzymania obiektów związanych z ochroną środowiska, zbyt niskie wdrożenie nowoczesnych technologii ekologicznych, mała ilość programów z dofinansowaniem na elementy ekologiczne, zbyt wielkie rozproszenie gospodarstw domowych	-innowacyjność i nowoczesna technologia zastosowana przy obiektach związanych z ochroną środowiska, pozyskiwanie dofinansowania na nowoczesne rozwiązania ekologiczne (np. solary)	Gmina Gniewkowo
3.	- mały stopień rozwoju sieci kanalizacyjnej, - niezadowalające zaopatrzenie miasta Pakość w wodę, - ograniczona dostępność sieci gazowej na terenach wiejskich, - dostosowanie składowiska odpadów w Giebni do przyjmowania zmieszanych odpadów komunalnych	- rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, - rozbudowa sieci wodociągowej w Pakości, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - rozbudowa sieci gazowej na terenach wiejskich, - budowa instalacji do przetwarzania odpadów na składowisku w Giebni	Gmina Pakość
4.	- brak punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych - nie wszyscy mieszkańcy segregują śmieci	- potrzeba budowania sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy; - budowy przydomowych oczyszczalni ścieków; - modernizacji kotłowni w budynkach użyteczności publicznej - wymiana azbestu na terenie gminy - potrzeba modernizacji oczyszczalni ścieków - potrzeba budowy PSZOK - zwiększenie świadomości mieszkańców o potrzebie segregacji śmieci	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	- brak sieci gazowej - sieć kanalizacyjna – nie ma możliwości dalszego kanalizowania gminy, ponieważ nie spełnia gmina wskaźnika aglomeracji tj. 120 osób na 1 km przesyłowej sieci kanalizacyjnej. Nieskanalizowany teren gminy charakteryzuje się zabudową rozproszoną.	- budowa nowej oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Biskupiej lub przebudowa sieci kanalizacyjnej pod kątem przesyłu ścieków komunalnych do Gniewkowa (budowa nitki kanalizacyjnej Dąbrowa Biskupia – Lipie - modernizacja sieci wodociągowej – wymiana starych odcinków sieci wodociągowej zwłaszcza odcinków	Gmina Dąbrowa Biskupia

		azbestowo – cementowych i żeliwnych na rury PCV - konieczność budowy nowej studni głębinowej w Dąbrowie Biskupiej służącej do ujmowania wód podziemnych na cele pitne	
6.	-brak gazu ziemnego, -niski stopień skanalizowania gminy, - przestarzała sieć energetyczna	-potrzeba dostaw gazu ziemnego do gospodarstw, - brak wody w gospodarstwach domowych, brak sieci kanalizacyjnych	Gmina Rojewo
Infrastruktura ochrony zdrowia			
1.	- utrudniony dostęp do usług medycznych dla mieszkańców wsi	- poprawa komunikacji na terenie gminy	Gmina Kruszwica
2.	-brak parkingów przy istniejących obiektach , brak terenu na utworzenie parkingów, niewystarczające środki finansowe na utworzenie parkingów oraz przeprowadzenie termomodernizacji obiektów	-konieczność utworzenia parkingów, przeprowadzenia termomodernizacji istniejących obiektów dot. ochrony zdrowia	Gmina Gniewkowo
3.	- niezadowalający stan bazy lokalowej niezbędnej dla działalności ośrodka zdrowia	- rozszerzenie bazy lokalowej dla ośrodka zdrowia, - budowa centrum rehabilitacji, w tym infrastruktury sportowej z basenem	Gmina Pakość
4.	- brak specjalistów, którzy chcieliby leczyć na terenach wiejskich	- potrzeba zachęty młodych specjalistów do pracy w ośrodkach zdrowia na wsiach	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	-brak windy w budynku przychodni w Rojewie	-potrzebna wymiana instalacji c.o. w budynku przychodni w Rojewie	Gmina Rojewo
Infrastruktura społeczna			

1.	<ul style="list-style-type: none"> – nasilające się zjawisko bezdomności, – niedobór lokali socjalnych i mieszkań chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba uruchomienia schroniska dla osób bezdomnych i realizacja programu indywidualnego wychodzenia z bezdomności, – budowa/ zakup lokali socjalnych, komunalnych i mieszkań chronionych – poprawa stanu technicznego, modernizacja substancji mieszkaniowej 	Gmina Kruszwica
2.	-brak domu dziennego pobytu dla osób starszych i samotnych	-powstanie domu dziennego pobytu dla osób starszych i samotnych	Gmina Gniewkowo
3.	<ul style="list-style-type: none"> - dostateczny dostęp do technologii i usług teleinformatycznych, - niewielka liczba ofert mieszkań oraz mieszkań socjalnych, którymi dysponuje gmina, - braki infrastrukturalne w zakresie obiektów skierowanych pod potrzeby osób starszych, - konieczność instytucjonalizacji działalności wszystkich placówek prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości 	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa sieci teleinformatycznej na terenie gminy, - wsparcie budownictwa mieszkaniowego poprzez wyznaczenie i wyposażenie w infrastrukturę terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz realizacja mieszkań socjalnych, - utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych, - zapewnienie bazy lokalowej i utworzenie „gminnego centrum pomocy społecznej” integrującego działalność wszystkich placówek prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, - likwidacja barier architektonicznych, mająca na celu ułatwienie poruszania się ludności najstarszej 	Gmina Pakość
4.	<ul style="list-style-type: none"> -brak środków finansowych; - brak możliwości skorzystania ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dla osób starszych 	- potrzeba powstania Środowiskowego Domu Samopomocy	Gmina Złotniki Kujawskie

5.	-brak miejsca dla osób starszych i chorych	-adaptacja świetlicy w Wonorzu na środowiskowy Dom Samopomocy.	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-słabo rozwinięta infrastruktura społeczna, -ograniczenia finansowe w rozwoju infrastruktury społecznej	-rozwój infrastruktury o domy dziennego pobytu, środowiskowe domy samopomocy, - warsztaty terapii zajęciowej, pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych	Gmina Rojewo
Infrastruktura edukacji			
1.	<ul style="list-style-type: none"> – -infrastruktura techniczna budynków oświatowych wymagająca modernizacji i rozbudowy – -potrzeba doposażenia obiektów w sprzęt i materiały dydaktyczne 	<p>-doposażenie i rozbudowa bazy oświatowej na wszystkich poziomach edukacji tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nowoczesne pracownie komputerowe w każdej szkole, -specjalistyczne pracownie językowe przygotowujące do sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych, -poprawa stanu technicznego budynków szkolnych i przedszkolnych (termomodernizacja Gim nr 3, ZSO, SP Sławsk, SP Polanowie, SP nr 1, SP nr 2 -zmiana systemu ogrzewania w sali gimnastycznej w SP Polanowice - modernizacja boisk sportowych na terenie szkół, - budowa lub modernizacja placów zabaw w przedszkolach i szkołach podstawowych, - budowa boiska wielofunkcyjnego przy SP nr 1, Gim nr 1 i ZSO, -budowa sali gimnastycznej w SP Rusinowo, -adaptacja pomieszczenia na pracownię chemiczną w Gim. nr 	Gmina Kruszwica

		3	
2.	-pogarszający się stan techniczny istniejących obiektów służących edukacji wynikający m.in. z użytkowania, brak wystarczających środków finansowych na modernizację i termomodernizację sal gimnastycznych i stołówek	-systematyczna modernizacja i remonty obiektów edukacyjnych, zakup nowoczesnego wyposażenia	Gmina Gniewkowo
3.	- brak powszechnego dostępu do opieki przedszkolnej oraz dla dzieci w wieku żłobkowym, - starzejąca się baza lokalowa w placówkach oświatowych,	- rozbudowa dotychczasowego lub budowa nowego przedszkola w Pakości oraz utworzenie placówki opieki żłobkowej na terenie gminy, - zapewnienie właściwej bazy lokalowej poprzez remonty i modernizacje, a także poprawę wyposażenia	Gmina Pakość
4.	-brak środków finansowych	-obowiązek przedszkolny i potrzeby z tym związane -edukacja zawodowa	Gmina Dąbrowa Biskupia
5.	-brak środków finansowych	-budowa przedszkola -zajęcia pozalekcyjne -termomodernizacja budynków	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-brak podjazdów dla osób niepełnosprawnych w szkołach, -brak dostosowania pracowni komputerowych do wymogów do rozporządzenia MEN	-budowa podjazdów dla osób niepełnosprawnych, -dostosowanie pracowni komputerowych do potrzeb szkoły	Gmina Rojewo
Infrastruktura kultury			
1.	– konieczność rozbudowy i przebudowy infrastruktury kulturalnej w celu poprawy dostępności do obiektów kultury – brak atrakcyjnej oferty promującej dziedzictwo	– budowa ścieżek edukacyjnych w Kruszwicy – budowa interaktywnego muzeum, które w nowoczesny i atrakcyjny sposób zaprezentuje młodemu pokoleniu historię	Gmina Kruszwica

	<p>kulturalne i historyczne wśród dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak wystarczających środków finansowych na konserwację zabytków 	<p>Kruszwicy</p> <ul style="list-style-type: none"> – konieczność bieżącej konserwacji i restauracji obiektów zabytkowych 	
2.	<ul style="list-style-type: none"> -brak wystarczających źródeł finansowych na modernizację obiektów zabytkowych, na remont istniejących obiektów 	<ul style="list-style-type: none"> -konieczność przeprowadzenia remontów istniejących obiektów, w tym zabytkowych, doposażenie obiektów 	Gmina Gniewkowo
3.	<ul style="list-style-type: none"> - brak instytucjonalizacji ochrony eksponatów muzealnych, znajdujących się w posiadaniu podmiotów publicznych jak i prywatnych 	<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie prac nad utworzeniem muzeum regionalnego w Pakości , - budowa ścieżki edukacyjnej w Pakości. 	Gmina Pakość
4.	<ul style="list-style-type: none"> - brak odpowiedniego funkcjonowania świetlic i odpowiedniego doposażenia w niezbędny sprzęt i środki. 	<ul style="list-style-type: none"> - budowa Gminnego Ośrodka Kultury; - zwiększenie atrakcyjności wsi dzięki modernizacji i doposażeniu obiektów i miejsc spotkań mieszkańców. 	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	<p>-Problemem jest brak wystarczających środków do wykorzystania w 100 % walorów infrastruktury związanej z kulturą.</p> <p>-wysokie koszty utrzymania jak również renowacji zabytków.</p> <p>-brak jest nowoczesnej bazy do prowadzenia działalności kulturalnej odpowiadającym oczekiwaniom społecznym.</p> <p>Gmina Dąbrowa Biskupia posiada 16 świetlic wiejskich podstawowym problemem są wysokie koszty utrzymania obiektów jak również ich funkcjonowania. Bariera jest również działalność oddolna. W niektórych środowiskach widoczne jest wycofanie społeczne lokalnej społeczności jak również starzenie się</p>	<p>-wyzwaniem jest przejęcie Dworka gen. Wł. Sikorskiego, przeprowadzenie w nim odpowiednich prac renowacyjno – remontowych i jego uruchomienie.</p> <p>--wyzwaniem jest budowa Ośrodka Kultury.</p> <p>-utrzymanie zabytków na terenie Gminy, w tym kościoła w Pieraniu.</p> <p>-wyzwaniem jest stworzenie warunków do wykorzystania istniejącej bazy, działania sprzyjające zwiększeniu aktywności lokalnej społeczności, wnoszenie oddolnych inicjatyw jak i dostosowanie oferty do zmieniającego się społeczeństwa.</p>	Gmina Dąbrowa Biskupia

	społeczeństwa. Bardzo szybki rozwój technologii i brak środków finansowych sprawia, że trudno w infrastrukturze społecznej dostosować miejsca te do potrzeb społeczeństwa.		
6.	-słabo wyposażone obiekty , -niedostateczna oferta kulturalna i rozrywkowa dla młodych, Brak domu kultury	-budowa domu kultury, -doposażenie świetlic	Gmina Rojewo
Infrastruktura turystyki			
1.	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająco rozbudowana oferta turystyczna dla żeglarzy, wędkarzy oraz osób uprawiających sporty wodne, – zbyt małe wykorzystanie dziedzictwa naturalnego Gopła – brak funkcjonalnego powiązania ścieżek rowerowych – zbyt mała baza noclegowa i gastronomiczna – konieczność regulacji drożności rzeki Noteć 	<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa bazy hotelowej w Kruszwicy – budowa infrastruktury żeglarskiej na jeziorze Gopło – modernizacja statku Rusalka – budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą 	Gmina Kruszwica
2.	-niszczenie istniejących elementów infrastruktury turystycznej, zbyt niskie dofinansowanie na utrzymanie i tworzenie nowych elementów z zakresu turystyki, brak połączenia istniejących ścieżek rowerowych	-systematyczne rozbudowywanie infrastruktury turystycznej, wytyczenie nowych i oznakowanie szlaków pieszych i rowerowych, elementy dużej i małej architektury	Gmina Gniewkowo
3.	- ograniczone możliwości infrastrukturalne rozwoju turystyki, - niedostateczna baza noclegowa przeznaczona dla turystów,	- uporządkowanie i zagospodarowanie terenów nadnoteckich w Pakości, w tym budowa bulwarów spacerowych nad Notecią, - budowa przystani wodnej nad	Gmina Pakość

		Jeziorem Pakoskim w m. Jankowo, - pozyskanie nowych miejsc hotelowych, przeznaczonych do obsługi ruchu turystycznego	
4.	- słabo rozwinięta baza hotelowo-gastronomiczna; - brak szlaków turystycznych na terenie gminy. - brak zainteresowania do stworzenia miejsc rekreacyjnych przy jeziorach	- potrzeba zachęty inwestorów do stworzenia dobrej jakości bazy hotelowo-gastronomicznej; - stworzenie szlaków turystycznych. - rozwój agroturystyki, zagospodarowania miejsc przy jeziorach	Gmina Złotniki Kujawskie
5.	-w gminie nie ma infrastruktury turystycznej w postaci noclegów bazy turystycznej. -problemem jest również możliwość sfinansowania budowy ścieżek rowerowych łączących ze sobą najciekawsze miejsca	-budowa ścieżek rowerowych, stworzenie warunków i zachęcenie prywatnych osób-przedsiębiorców do stworzenia oferty turystycznej np. gospodarstwo agroturystyczne.	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	=brak szlaków turystycznych oznakowanych	-potrzeba parkingów śródlęśnych dla grzybiarzy	Gmina Rojewo
Infrastruktura sportu			
1.	– ograniczony dostęp do obiektów sportowych na terenie wsi i miasta – brak miejsc i obiektów zapewniających aktywny wypoczynek dla dzieci/mieszkańców – degradacja części istniejącej infrastruktury sportowej	Potrzeba rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej, w tym: – boisko wielofunkcyjne na osiedlu Zagople w Kruszwicy – budowa krytej pływalni w Kruszwicy – budowa hal sportowo-rekreacyjnych na terenie wsi – budowa osiedlowego parku wypoczynku wraz z towarzyszącą infrastrukturą – rozbudowa i modernizacja bazy sportowo-hotelowej przy CKiS „Ziemowit”	Gmina Kruszwica
2.	Bariera finansowa, brak specjalistycznej bazy obiektów	Ciągle rozbudowywanie infrastruktury sportowej,	Gmina

	sportowych	powstanie nowych, modernizacja i doposażenie już istniejących obiektów	Gniewkowo
3.	<ul style="list-style-type: none"> - brak pełnowymiarowej sali sportowej, stanowiącej własność Gminy, - brak basenu na terenie gminy, - ograniczenie dostępu do infrastruktury sportowej na terenach wiejskich - ograniczone środki finansowe z przeznaczeniem na rozbudowę infrastruktury sportowej na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - budowa sali rekreacyjno - sportowej w Pakości, - budowa centrum rehabilitacji, w tym infrastruktury sportowej z basenem, - budowa boisk wielofunkcyjnych w sołectwach gminy 	Gmina Pakość
4.	<ul style="list-style-type: none"> - brak funduszy na budowę pływalni, hali sportowo-widowiskowej, kompleksu boisk sportowych-wielofunkcyjnych w Tucznie, - brak funduszy na przebudowę i modernizację pawilonu sportowego oraz stadionu piłkarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba budowy pływalni przy szkole Podstawowej w Złotnikach Kujawskich, - potrzeba przebudowy i modernizacji pawilonu sportowego na salę fitness (nowoczesne formy gimnastyki) i ćwiczeń siłowych (kulturystyka), - potrzeba budowy hali sportowo-widowiskowej, pełnowymiarowej, - modernizacja stadionu piłkarskiego w Złotnikach Kujawskich: <p>* utworzenia boiska treningowego dla piłkarzy;</p> <p>* budowa trybuny;</p> <p>* ogrodzenie całości stadionu;</p> <p>* utworzenie miejsca wypoczynku sobotnio-niedzielnego: grill, miejsce na ognisko, altana;</p> <p>* utworzenie miejsc aktywnego wypoczynku: zamocowanie zestawu urządzeń do ćwiczeń siłowych na świeżym powietrzu;</p> <p>* budowa placu zabaw dla dzieci.</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa zespołu mini boisk – wymiana nawierzchni bieżni na poliuretanową 200 m, utworzenie boiska wielofunkcyjnego o 	Gmina Złotniki Kujawskie

		nawierzchni poliuretanowej, - budowa kompleksu boisk sportowych-wielofunkcyjnych typu Orlik w Tucznie.	
5.	w gminie nie ma wystarczającej bazy sportowej, która uwzględniałaby wszystkie dziedziny sportu. Na całym obszarze jest wiele boisk do piłki nożnej jak i siatkówki brakuje odpowiedniej bazy do lekkiej atletyki. Jak również odpowiedniej hali sportowej	-wyzwaniem jest budowa boiska lekkoatletycznego i hali sportowej.	Gmina Dąbrowa Biskupia
6.	-brak trybun dla kibiców na hali sportowej w Rojewie oraz na stadionie piłkarskim w Rojewie, Brak ścieżek rowerowych	- budowa ścieżek rowerowych.	Gmina Rojewo

Opracowanie: Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich na podstawie informacji z gmin.